

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1. (Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel. Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal) 4 pengő, vasárnap (8 oldal) 5 pengő.

Bontás-építés

Altalános megállapítás, hogy a földbirtokreform sikerült. Ezt elismerik külföldön, ezt hangsúlyozzák az illetékes belföldi tényezők. Azonban nem elég földhözjuttatni a földnélküli magyar földművesek és a kisemberek százait, hanem állandóan szemmel kell tartani sorsuk alakulását és elősegíteni boldogulásukat. Hiszen a földhözjuttatottak érdeke azonos a nemzetgazdaság érdekeivel, közveve tehát az ország érdekeivel.

A földhözjuttatottak tudvalevően felelősségteljesen is tulajdonosok, a föld megvan, de hiányzik a kiosztott földeken az új tulajdonos lakása és kis gazdasági majorja. Ezek nélkül nehéz boldogulni. Hiszen a hájlek és a majorság adja meg a kis földbirtoknak is a teljes rentabilitását, ez biztosítja boldogulását, magának és hozzátartozóinak jólétét.

Látszólag nehéz kérdés, hogy a mai anyaghiány idején a kisközségek ezrei és tízezrei emelkedjenek és majorságok létesüljenek. És mégis megoldható a probléma, legalább jórésben. A felosztott földek épületeinek anyagát lehet jól felhasználni a tanyai építkezéseknél. Természetesen nem gondoltunk arra, hogy most nyakló nélkül bontsunk. A megmaradt száz és száz házak anyagát lehet hasznosítani a tanyai építkezésekre. A felosztott nagybirtokok épületei nemigen hasznosíthatók másként, ellenben ezen a módon igenis felhasználásuk igazi betetőzését jelentené a földbirtokreformnak.

A tanyai építkezéseket a múltban könnyűszerrel hajtották végre a falu kőművesei és ácsai. Nemigen kellett oda mérnök, tervrajz, hamarosan állott az új tanyaépület. Most nemigen látjuk a falu kőműveseit és ácsait dolgozni szakmájukban, annál inkább kint a mezőn. Persze, nem megrovásként hozzuk fel ezt, hanem inkább abból a szempontból, hogy az ország igazi újjáépítésénél lehetőleg mindenkit a szakmájában kell foglalkoztatni. A falu kőművese, ácsa ne menjen kényszerítő szükség nélkül a mezőre dolgozni, hanem maradjon szakmájában, hol többet használhat a köznek. Bontsák a felhasználható régi épületeket és építsék az új tanyai lakások ezreit, a kis majorsági épületeket. Nem elég csak a városokat újjáépíteni, hanem az új tanyaudvarok ezreit is meg kell építeni. Ha így járnak el, akkor mondhatjuk el, hogy felépítettük az országot.

A földbirtokreformnak az lesz a koronája, ha ezen a téren is építünk. Biztató jelként vesszük, hogy városainkban milyen hatalmas arányokban kezd megindulni a helyreállítási munkája, melyben nemcsak a szakmunkások, hanem az egész társadalom részt vesz. Ilyen közös munkát kell megvalósítani a tanya világban is, hogy hajlékuk legyen az új földhözjuttatottaknak földjükön és ne kelljen távol fekvő falvak egészségtelen lakásaiban meghúzódni és rengeteg esergőt

A bolgár kormány a képviselőválasztások elhalasztását határozta el

Szofia, augusztus 25. (Reuter.) A szófiai rádió szombaton közölte, hogy a bolgár kormány a képviselőválasztásoknak vasárnapról „későbbi időpontra való elhalasztását határozta el. A közlemény szerint a kormány a brit és amerikai jegyzéket gondos tanulmányozás után az Ellenőrző Bizottság szombaton azt ajánlotta a bolgár kormánynak, halassza-e későbbre a választások megtartását, annál inkább, mert a kormány hasznosnak tekinti a békeszerződés mielőbbi aláírását. A bolgár kormány a választások elhalasztása mellett döntött. (MTI)

London, augusztus 25. (Reuter.) A Reuter iroda munkatársa írja: A külügyi hivatal szóvivője pénteken rámutatott arra, hogy a bolgár kormányhoz intézett brit jegyzék, amely helytelenül a választási hadjáratot, nem tartalmaz kívánságot a választás elhalasztására.

A magyar amerikai tanács kijelentései

Newyork, augusztus 25. (TASS.) Az Egyesült Államokban működő bolgár, görög és magyar szervezetek képviselői a sajtóban élesen bírálják Bevin alsóházi beszédét. A demokráciáért harcoló „Magyar Amerikai Tanács” cáfolja Bevinnek a magyar kormányra vonatkozó állításait és kijelenti, hogy a magyar kormány valóban a magyarországi munkásságot, parasztságot és középosztályt, papságot

A jegyzék semmi más, csupán a brit magatartás megállapítása. Változatlan a brit kormány politikája, hogy nem ismer el semmiféle olyan bolgár kormányzatot, amely a jelenlegi választási hadjárat eredményeképpen jut hatalomra. Ezt a döntést a brit kormánynak azzal az őszinte vágyával hozták meg, melyet Olaszország és Finnország iránt kimutatott, amikor ellenséges államokkal való diplomáciai kapcsolatokat újrafelvételéről volt szó. Romániával kapcsolatban hivatalosan kijelentették, hogy forma szerint még nem választották Mihály királyt, hanem a kérésére, hogy Nagy-Britannia működőképes közre-reprezentatív kormány megalakításában, úgy udjék azonban, hogy Nagy-Britannia — ugyanúgy, mint az Egyesült Államok — megértésben kész tárgyalni a többi nagyhatalommal. (MTI)

Az Egyesült Államok álláspontja a délkelet-európai választásokról

A newyorki rádió ismertette az Egyesült Államok álláspontját a délkelet-európai választásokra küldendő megfigyelők ügyében. A jaltai határozatok végüljé kétségtelen az volt, hogy a náci által kifosztott európai országok minél előbb a gazdasági és politikai átalakulás állapotába jussanak. Az sem kétséges, hogy a jaltai nyilatkozat kettős folyamatának demokratikus módon kell végbe-menni a nép akaratának szabad megnyilvánulásával. A három nagyhatalom szerepe abban áll, hogy kötelezte magát az együttes segítségére bármely felszabadult európai ország, vagy volt csatlós állam népének abban, hogy a demokratikus, népi alapon nyugvó stabilizációt végrehajtsa. A jaltai határozat meg is mondja, hogy a három nagyhatalom együttesen kíván a demokratikus népek segítségére sietni, amint csak lehetséges, szabad választások útján biztosítja a demokratikus fejlődést

és ahol ez szükséges, ezt a fejlődést erősíti. Amiről napjainkban a délkelet-európai államokkal kapcsolatban szó van, az csak a határozat gyakorlati alkalmazása. A közeljövőben néhány délkelet-európai állam választásra készül. Erthető, hogy a szövetségeseket, így az Egyesült Államokat nagyon érdekli, vajjon ezeket a választásokat olyan módon tartják meg, hogy azokból a nép akaratát csakugyan kifejező kormányok bontkozzanak ki. A rádió ezután ismertette az amerikai külügyminiszter beszédének azt a részét, amelyben a megfigyelők kiküldésének szükségességéről beszélt. Délkelet-Európában nem mindenütt van olyan kormány, amely megfelelően képviselné a nép demokratikus elemeit. Az amerikai kormány nem lesz megelégedve azokkal a választásokkal, melyeket oly körülmények között bonyolítanak le, hogy nem biztosítják a nép valamennyi de-

elpazarolni a jövés-menésél. Az új majorságok létesítése a többtermelés, a baromfi-tenyésztés előmozdítása lesz és bizonyára növeli az új gazdák munkakészségét és ambícióját.

Székegyháza divik a kalákarendszer, ami alatt az értendő, hogy egymásnak segítene a ház felépítésében. Közös munkával vesznek részt, hogy hajlékhoz jusson a hajléktalan székegy. Rend-

szerint az új háznak építenek kalákában házat. Ezt a szép szokást át lehet hozni az alföldi síkságra és lankákra is. Így emelődnek az új tanya házak, boldogulására a magyar földművelés embereinek. Ebben segítenek az új gazdákat a régi és a magyar testvériség és igazi magyar demokrácia eszelményben.

Inkább ma, mint holnap el kell tüntetni a különbséget az új és

demokratikus elemének a választásokban való szabad, erőszaktól, valamint megfélemlítéstől mentes részvételét. (MTI)

A román kormány intézkedései az alhirterjesztők ellen

Bukarest, augusztus 25. Mint a román rádió jelenti, a pénteken összehívott román minisztertanács

Tatarescu külügyminiszter Románia mai helyzetéről és a Magyarországgal való baráti kapcsolatokról

Bukarest, augusztus 25. Mint a román rádió közli, Tatarescu román miniszterelnök helyettes és külügyminiszter pénteken nyilatkozott Románia mai helyzetéről és vázolta a román kormány külpolitika irányelveit. A szovjet kormány elismerte a román kormány hatalmas teljesítményeit és felvette a diplomáciai kapcsolatokat Romániával és ezzel elismerte, hogy a Groza-kormány a széles demokratikus alapokon nyugszik. A román állam külpolitikai irányelveinek alapja a Szovjet-Unióval való barátság és jóviszony legfokozottabb mértékben való kimélyítése. Ugyanakkor a román állam fenntartja tradíciós barátságát a nyugati nagyhatalmakkal, az új Olaszországgal és a demokratikus Lengyelországgal. Fontos együttműködést kell létrehozni Jugoszláviával és Csehszlovákiával, Bulgáriával és Magyar-

arról értesülve, hogy egyes reakciós elemek rosszakaratú tevékenységgel különböző és tendenciózus állítmányokat terjesztenek, szigorú intézkedéseket és azonnali büntető végrehajtást rendel el az állítmányterjesztők ellen.

Törökország demokratizálása

Bukarest, augusztus 25. A török lapok közlik, hogy Törökországban intézkedések történtek az ország nyugati mintára való demokratizálása irányában. (MTI)

országgal. Az új demokratikus Magyarországgal baráti kapcsolatokat létesítettünk. A román kormány teljes erejével hozzájárul, hogy megszűntesse a román és magyar nép közötti viszálykodást. Reméli, hogy Magyarország elfogadja Románia baráti jobbját. A román kormány jelenleg legfontosabb célkitűzése — folytatta a külügyminiszter — a nagyhatalmak — való — kapcsolatok felvételét, amiben a potsdami értekezleten a három nagyhatalom megegyezett. Nyilatkozata végén a román külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a román kormány és a román nép a legteljesebb és megszakíthatatlan együttműködést kíván létrehozni a Szovjet-Unióval. A román nép reméli, hogy ugyanakkor jóindulattal fog tapasztalni valamennyi demokratikus állam részéről. (MTI)

A hadifoglyokért!

Felhívás Debrecen népéhez és a vármegyei nemzeti bizottságokhoz
A Szovjet-Unió nagy vezérének, Sztalin generalisszuszának nemessé baráti elhatározása folytán még a békeszerződés előtt lehetővé vált, hogy a magyar hadifoglyok hazatérhessenek. Most reánk, magyarokra vár a feladat, hogy a régen várt visszatérőket méltóképpen fogadjuk.

tárgyalják le a hadifoglyok megsegítését és azonnal indítsanak hasonló akciót. Az adományokból lassák el az ő hadifoglyaikat, a többi jutásért el Debrecenbe, ahol tömeges hadifogly-átutazás várható.

Nemzeti Bizottság

Felhívás Debrecen város asszonyaihoz

A Magyar Demokratikus Nők Szövetsége, a Független Kisgazda Párt női tagozata, a Szociáldemokrata Párt nőszervező bizottsága egységesen veszi ki részét a hadifoglyok fogadásából és ebből a célból kedden reggel 9 órakor a MDNSZ Piac-utca 59. szám alatti helyiségében közös értekezletet tartanak. Az értekezleten mindhárom szervezet tagjai minél nagyobb számban jelenjenek meg. Bognár Imréné a Kisgazda Párt, Gáll Lajosné a Szociáldemokrata Párt, Radvánszky Róza a MDNSZ nevében.

Felhívás a Kisgazda Párt női tagozatához

Felhívjuk a Kisgazda Párt női tagozatának valamennyi tagját, hogy hétfőn és kedden délután 5 órakor a hadifoglysegítő akció sűrűs meghívására céljából jelenjenek meg a párt helyiség nagytermében. A vezetőség a női tagokat nyomatékosan felhívja a feltétel és fontos megjelenésre.

Kedden kezdődik Japán megszállása

Manila, augusztus 25. (Reuter.) MacArthur tábornok főhadiszállásáról jelentik: Japán megszállását az erős forgószél miatt 48 órával elhalasztják. Amerikai katonák kedden, a főerő csütörtökön kezdi meg a partraszállást Japánban. A japán fegy-

verletési szerződést szeptember 2-án írják alá.

Newyork, augusztus 25. A japán rádió felfogott hírt szerinti a császári palota előtt „meglehetősen szépszámu” japán követ elharakirít. (MTI)

Megalakul az Országos Nemzeti Bizottság

A Magyar Függetlenségi Frontban tömörült pártok vezetői pártközi értekezleten elhatározták az Országos Nemzeti Bizottság összehívását. Ennek feladata a pártok egységes állásfoglalását képviselni és kifejezni a kívánást minden fontosabb kérdésben és egyben az ország nemzeti bizottságának egységes útmutatást adni a demokratikus átalakulásért folyó

munkában. Az Országos Nemzeti Bizottság alakuló ülését szeptember 4-én délután 4 órakor tartja meg a Kereskedelmi és Iparkamara üléstermében (Szemere-utca 6. szám). A Függetlenségi Front pártjainak vezetői az alakuló gyűlésre meghívja a kormányt és a szellemi élet kiválóságait, valamint a nemzeti bizottságok kiküldöttjeit.

Egyre nagyobb számban érkeznek haza a hadifoglyok

Csütörtökön érkezett meg Szegedre az első hadifogoly szállomány, amely kb. 1500 hadifoglyot hozott haza Oroszországból. A hadifoglyok általában jó állapotban voltak és valamennyien azt beszélik, hogy igen jó bánásmódban és élelmiszerekben voltak részesülve, csupán azt kifogásolják, hogy nem fogadták őket és nem gondoskodtak elhelyezésükről és élelmiszer-

sükről. Az orosz parancsnokság Szegeden táborban helyezte el őket. Mielőtt a szükséges okmányokat megkapják, otthonaikba hazatérhetnek. Tekintettel arra, hogy egyre nagyobb számban érkeznek hadifoglyok, Ceglédén is fel kellett állítani elosztó táborot. A megindított társadalmi mozgalmak vezetői már küldték Szegedre pénzt élelem beszerzésére.

Széleskörű intézkedések a kenyérellátás biztosítására

Felkutatják a lisztkészleteket Debrecenben és Hajdú megyében

A városban újabb közelítési értekezlet volt, amelyen Vég Déző h. polgármester beszámolt budapesti útjáról és a közelítési miniszterrel folytatott tárgyalásáról. A miniszter a város és vármegye területén levő búza nagyrészt átengedte a város ellátásának lakossága részére. A miniszteri engedély alapján Vég Déző h. polgármester közölte, hogy Debrecenben minden házban összeszűrik a liszt- és gabonakészletet az utószállalmi bevonásával, a készletet ezeknek a kenyérjegyét, nehogy lisztjük is legyen és kenyert is kapjanak. A nem dolgozók nem kapnak élelmiszert. Rámutatott a kacsabiztosítás jelentőségére, farmok felállítására a zsírozó biztosítása végett. Közölte, hogy a kenyér árárt nem lehet emelni, nem lehet magasabb a mostaninál. Tulajdonképpen szabad búza, szabad termény nincs már, ezer pengőnél nem lehet magasabb a szabad búza ára sem, a város is így veszi át és négy millió pengő kapott a minisztertől, hogy így fizesse a különbséget a malmoknak és a pékeknek, de a kenyér ára nem lehet magasabb.

Ezután hosszas vita alakult ki, amelynek során szóváltották, hogy

A bősörményi diákok

1944 október. Reszkető, dildergő, fejévesztett város. Az élet megállt, vagy menekül más, biztonságban hirtől vidékre. X. Y. diák is utrakészen; születik kuldik, ok maradnak. Még egyszer beszél a városba, talán utójára fel akarja színi emlékébe életének ezer élményét. Nemsoká hazatér. „Nem megyek; itt maradt... .. úr is. Ha ő állja, amire tanított engem, ha ő nem fél, nem félhetek én sem.” És maradt.

1944 november. Halálba dermed minden; az életnek allig van, az éni akarásnak pedig nincs semmi jele. „Igazgató úr, mi lesz az iskolánkkal?” áll elém egyik diákom, amikor még allig járunk az utcán is. Ránézek mintegy állomból ébredve. Igen; hisz ez, ezek éni akarnak, ezek éni kell. És megkezdődött az iskola rendbetétele. Jötték a fiúk munkára rongyosan, ahogy lehetett; szemükben ott ülték az átít emlékek, de emögött már ott bujkált és olo, előcsillant az élet. Munkájuk révén a németek által szemétdömbbá tett épület iskolává lett

újra és december 4-én 210 diák ajkáról hangzott az ényvitón: „Te benned biztunk eleitől fogva.”

1945 hűvös hete. Tavasz nap-sütésben síváron áll a pusztává vált határ. Valahonnan azonban önékszó hallatszik. Igen; ott az erdő alatt szánt valaki és dalol. Közlebb megyek. Egyik diákom. Tegnap kapták ki a hűvövi vakációt és már is jó darab föld felszántva. Igen; ahol csak szántanak most a bősörményi határban, ott az ekaszarvát sok helyt a Bocskay-diák fogja. A többiek meg, a kicsinyek és nagyok, ásóval, kapával a vállukon mennek szőlőnyitni és veteményezni. Nem tudom, hány munkanapba került, hogy a bősörményi határ jó része most nincs paragon, de ezekből a munkanapokból szűken számítva is legalább 3000 munkanap azoké a diákoké, akik emellett iskolai munkájukat is becsületesen végezték. Pedig nekik nem is volt kiadva a jelszó, hogy arccal merre forduljanak; tudták csak küllül is, mit kell csinálniuk. Miért? Mert dolgoz és dolgozni akaró

magyarok születésüknél fogva, a dologban pedig nem válogatnak. És egyedül az ilyenekben van és az ilyeneké a magyar jövő!

1945 május vége. Tűz napugrában barnára sült diákok ásnak, talicskáznak, gereblyéznek a gimnázium udvarán; középen egyik tanáruk intézkedik, mint munkavezető. Az éveken át telepfített, de a beszállásolás folytán semmivé lett fővénkertet akarják újra csinálni most, amikor a vegetáció már ennyire előrehaladt. „Meddő és hiábavaló munka”, mondják a rendező szokatlan. „Megcsináljuk azért is”, válaszolják a nagybibitű gyerekek

és fiatalember diákmunkások. És 10 napi erőfeszítés után, miközben a nehéz földmunka mellett töménytelen vizet is öntöztek el, kész volt a zöldelő fákkal, bokrokkal beültetett fővénkert, ami most nyár közepén is díszlik, mert tovább gondozták, gondozták. Miért? Meg akarták mutatni, mire képes az emberi tudással párosult akarat, vagyis az ember szellemi része; az ember lényege. Bizonyosságul annak, hogy a szellem irányítja az anyagot és nem fordítva.

Ez a bősörményi Bocskay-diák.

LEGUJABB

A Vörös Hadsereg lapja Bewin beszédéről

London, augusztus 25. A Reuter iroda moszkvai tudósítója jelenti: A Vörös Hadsereg lapja, a Krasznaja Zvezda a szovjet sajtó megjegyzéseként Bewin brit külügyminiszternek a hétfői alsóházi nyilatkozatával kapcsolatban megállapítja, hogy Bulgária, Románia, Jugoszlávia és Magyarország kormányai teljes mértékben demokratikus és a maga módján fog fejlődni, misem törődve azzal, hogy mit mondanak azok, akik a demokráciát el sem képzelhetik a reakciós, fasisztabarát vezető szerepek betöltők nélkül. A lap megállapítja, hogy a brit külügyminiszter beszéde, melyben ezt emel az ellen, hogy egyik totális állam-

forma helyébe egy másik totális államforma lépjen, ez kielégítette a konzervatívokat, de kiábrándította a munkáspárt sok tagját. A munkáspárt tagjai határozottan azt várták Bewintől, hogy nyilatkozzék a Szovjet-Unióval való együttműködéséről, a faszizmus európai maradványainak kiirtásáról. Általános udott dolog, hogy a brit konzervatívok nem kedvelik az újonnan alakult demokratikus kormányformákat, amelyekben nincs helye a politikai és társadalmi reakciónak, de vereséget szenvedtek. Ezeknek az országoknak reakciós erőt kívülről várnak támogatást, ez a támogatás azonban haszntalan lesz. (MTI)

A magán nyugdíjak emelése

A hivatalos lap ismerteti a kormány rendeletét a magánjogi szolgáltatási viszony alapján járó nyugdíjak összegének felemeléséről. A mindenkor esedékes nyugdíjat a nyugdíjfizetésre kötelezett vállalatok felémelt összegben tartoznak fizetni. Nem tarthat igényt felemelt nyugdíjra, akinek jövedelme az évi 72.000 pengő eléri, továbbá, akik a nyugdíj élvezete alatt szolgáltatási viszonyban van-

nak, vagy kereseti adó alá eső más kereső foglalkozást folytatnak, ha javadalmazásuk a nyugdíjjal az évi 72.000 pengő eléri. Ágazott és még fennálló munkaképtelenség esetén, úgyszintén a 60. életévüket betöltött nyugdíj-számoknál a felemelt nyugdíjat 20 százalékkal emelt összegben kell fizetni. A felemelt nyugdíjat 1945 június 1-től kell folyósítani.

Gépek hajtása, fűtés, világítás szolgálatába is beállítható az atomtálatiás

A világháború során egyesapásra elődöntő atombomba körül egyre gyűsznek az érdeklődés hullámai és ennek kapcsán mind nagyobb figyelmet fordult egy atomerőműveléssel ellátott megvilágító közponnyel kísér tudományos kutatás: az atomerőművelés illetve atomtálatiás. Különösen azt a megállapítást kísérte nagy figyelem, hogy egy gyűsznyű viz felezahadított energiával milyen munkateljesítményt lehet végrehatni.

SZEN HELYETT ÚJ ANYAG AZ ENERGIÁKÖZPONTOK SZÁMÁRA

Az atomtálatiásnak tehát béte idején is igen nagy jelentősége lehet. K. Meyer professzor, az atomerőművelés egyik nagy kutatója „A jövő világa” c. munkájában már lezögezte azt, hogy az atomtálatiás gyakorlati felhasználásával egyesapásra megl. doznák a fűtés, világítás és más kérdéseket.

Nem utópia az, hogy atomerőműveléssel a természetben nagyobb hőkönnyű változást lehet majd előidézni — állapítja meg K. Meyer — Ez azt jelenti, hogy a levegő állandóan fel lehet emelni olyan hőmélyre, hogy az embernek ne legyen kényes a fagy, a nagyobb hőg pusztításainak. Egy-egy robbandó elméletileg kb. 5-6 hetes időtartamra 15-20 hőkönnyű emelheti bizonyos területen belül a melegét. Ez azt jelenti, hogy azokon a vidékeken, ahol a tél hónapokban általában nulla fok körül mozog a hőmélylet, fel lehet azt az atomerőműveléssel kellemes időjárás hőfokára emelni. Ezzel tehát egy melegséges klímát lehet megteremteni ami a gazdasági életben is erőteljes hatással.

Az energiaközpontok számára is az új anyag használata a szén helyett nagy előrelépést, könnyebb kezelhetőséget, a nyersanyag korlátanságát jelenti, ha megtalálják az atomtálatiás gyakorlati felhasználásának K. Meyer érdekes megállapítása, hogy az atomtálatiás útján valószínűleg az osztrághoz viszonyítottunk, ahhoz az anyaghoz, amelyből bizonyos behatásokra a legkülönbözőbb anyagok alakulnak ki. Tehát az emberiségnek az eljárás technikai fej-

lődése során olyan módszer jut birtokába, amivel egyik anyagból a másik hatékonyan előállíthatja. Ez pedig már a korlátlan lehetőséget, a fűtőanyagot jelenti. K. Meyer, aki fűtőanyagként a kénhidrogén közhémet jelölt el az atomtálatiás emeltelehöz, fantasztikusnak érteke képet fest arról az új világról, mely így az atomtálatiás segítségével létrejön.

MI AZ ATOMROBBANÁS?

Az atomerőművelés kérdéseinek egyik magyarországi tudósa, dr. Rybár István egyetemi tanár, magától az atomerőművelésről a következőket mondotta:

— Az atomerő szabad szemmel nem látható pozitív hatású protonok és negatív tömegű de pozitív tömegű neutronok vannak. A protonok határozzák meg minden elemre érvényesen az elem rendezését. A protonok száma minden elemre eddig ismert elemnél más és más. Ha az atomban levő protonok száma sikerül megváltoztatni, más rendszámú, illetve protonszámú elem képződik.

— Ha viszont a neutronok számát tudjuk megváltoztatni, az illető elem más atomosúlyú elemmé, izotóppá alakul. Így módon tudjuk az atomot más elemmé változtatni. A más elem atomosúlyú atomosúlyú elem atomosúlyú közből öröklés tömegű energiát szabadít fel. — Ezen arányú vizsgálatok már régebben folytak. Egyes atomok atomosúlyú meg is történt, a cél azonban természetesen az volt, hogy ne egy egyes atomok, hanem atommennyiség szabaduljon fel. Jolliot és Curie vizsgálatai alapján megállapították, hogy ha a legnehezebb atomosúlyú elemet, a szurokénban található uránt bombázzunk neutronnal akkor az több neutronot vált ki és ezek a kivált neutronok alkalmassak arra, hogy további hasadécal újabb neutronokat bocsássanak ki. Amikor ez sikerült, hallatlan és félelmetes erejű új energiát szabadultak fel.

— A szűrványos kísérletek során az útköz neutronok nem alakultak át sorozatos energiákka, hanem önmagukba fojtották az amerikai tudósoknak most valószínűleg a nagy „hidrogén-töltésű” nehézvíz alkalmazásával sikerült a neutronok hasadécal folyamatos tenni és az eddigi közből kifűtött energia egy szinte végeláthatatlan energia forrássáaként áll előnk.

A NAGY HÁBORUS TALALMANY, MINT A BEKEVEREK ALDASA.

Készenlőn, hogy az atomtálatiás végrehatásánál nagyobb feltételeket keveset ért meg az emberiség. A végzetes fegyver, a szűrvény erejű háborús találmány örökös értéke abban van, hogy a békekeverekben is áldatosan felhasználható, az emberi munka, haladás eszköztárába állítható.

DEBRECZEN 2. OLDAL 1945 VIII. 26

Magyarországon atombontási kísérletekre — szegényesüknél miatt — a múltban nem kerültek elő. Híszük azonban, hogy a felszabadult ország már a közeljövőben képes lesz majd az energiatörzés elállítására, mely forradalmi jelentőségű változást idéz elő technikában, parban, az emberiség egész életrendjében.

Polgármester választás Szegeden

Szeged város törvényhatósági bizottsága elfogadta dr. Valentiny Ágoston polgármester lemondását. Választás során a város polgármesterévé Dénes Leó helyettes polgármestert, a Magyar Kommunista Párt tagját választották meg.

Szeptember 2-án lesz a kereskedő nap

Nagy érdeklődés előzi meg a Debreceni Kereskedő Társulat által a jövő vasárnap délelőtt 10 órakor az Arany Bika szálló nagytermében tartandó kereskedői nagygyűlést, amelyen a Magyar Kereskedők Országos Központi Szövetsége (KOKSZ) vezetőségének tagjai teljes számban vesznek részt.

A nagygyűlés előadói a legkifűtőbb kereskedelmi szakemberek lesznek. Dr. Markovits László országgyűl. képviselő, KOKSZ elnököt, dr. Bródi Sándort, a KOKSZ vidéki alosztályának elnökét, dr. Balkányi Kálmánt, a KOKSZ ügyvezető elnökét, Fazekas Ernő KOKSZ elnökségi tagot sikerült megnyerni előadóknak. A helyi kereskedelem képviselői közül Ujjaky Sándor a Kereskedő Társulat ügyvezető elnöke, Leitner Jenő országgyűlési képviselő, a Kereskedő Társulat alelnöke és Fáy Árpád, a fűszer-nagykereskedők szakosztályának helyi elnöke lesznek még a nagygyűlés előadói.

A nagygyűlésnek nemcsak helyi, hanem országos viszonylatban is nagyjelentőséget tulajdonítunk.

5 vármegye népművelői gyűlének értekezletre össze Debrecenben

Az értekezlet hétfőn, 27-en reggel 8 órakor nyílik meg a MAdisz előadó termében. A megnyitó beszédet Szabo Kálmán polgármester tartja. Simándi Béla, a közoktatásiügyi miniszterium kiküldöttje a népművelés alapvetőit tart előadást. Nagy érdeklődéssel tart but számot dr. Juhász Nagy Sándor előadása. Az utolsó száz év magyar történelméről, amelyre délelőtt 9 órakor kerül a sor. Délután 3-4.1g Csutak Lajos népművelési titkár, 4-5-ig ill. Veres Péter nemzeti gyűlési képviselő beszél a népművelés szervezeti kérdéseiről.

A keddi program a következő: 8-9 utolsó száz év magyar történelméről dr. Murányi Kálmán tanár, 9-10-ig Sima Ferenc lapvezetkőző. A jövő taradalmi, délután 3-4-ig dr. Asztalos Sándor tanár, Högyné neve a MAdisz? 4-5-ig Radányi Rozsa, Högyné nevelő a Demokratikus Nők Szövetsége emmel tart előadást. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

A Debrecenből Budapestre fosztogató betörőbanda újabb tagját fogták el

A debreceni rendőrség bravuroso nyomozása során, melyet a Debrecen és Budapest között garázdálkodó, vasúti fosztogatósok, betörésekkel ellátott román katonaszökevényekből álló társaságot sikerül felgöngyölíteni, tegnap Oláh János detektívfelügyelő és Erdel József detektív elfogták T. Tikolajt, aki ki akarta szabadítani a Del-Ka elfogott betörőt. Magát katonai nyomozónak adta ki és kihallgatásra ki akarta kérni a rendőrségtől tettestársait. A rendőrség azonban átlátott tervén és a pályaudvaron elfogta. Kiderült, hogy a hamis okmányokkal dolgozó társaság tagjai Püspökudványban, Szolnokon és Budapesten is követtek el fosztogatásokat és alaposan gyanúsíthatók a Budapesti elkövetett 40 millió rablógyilkossággal.

A régi Fazekas féle gomb és csatt üzemet ideiglenesen Piac-ú 58. szám alatt l. emelet, újra megnyitottam. WEISZ EFA

Mindenféle textil áru vétele és eladása Tiszántúli Textil ház Piac-utca 22. Elsőtakaréki épületben

Oltványi pénzügyminiszter az időszerű gazdasági és pénzügyi kérdésekről

Oltványi Imre pénzügyminiszter fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott az időszerű pénzügyi kérdésekről. Részletesen válaszolt a felvetett kérdésekre.

Mindenekelőtt felvetették a készülő valutarendeletről a kérdést.

Megerősítette a miniszter, hogy ilyen rendelet valóban készül. A valutakérdés 70 százalékosan pesti kérdés. Az a valutamenyiség, amely Pesten forgalomban van, egyáltalán nem valami fantasztikus nagy összeg és az itteni spekuláció általában véve nem tragikus. A tragikum az áruk inflációmentes felhajtásában rejlik, abban, hogy a közgazdasági élet értéknérőül fogadja el a külföldi valuták zúfgorgalmi árát. Es tekintetbe vesszük az infláció mértékét, vagyis azt a bankjegyzárpótlatot, mely a felszabadulás óta állott be és ha nézzük a valutaárfolyamok emelkedését, akkor fantasztikusan irracionálisnak kell minősíteni a zúfgorgalomban kialakult árfolyamokat. A lényeges bankjegyzárpótlás azonban a mai árfolyamokkal semmiképpen sem indokolja. A készülő valutarendelet egyelőre nem valutabeszolgáltatást ír elő, hanem csak valutabeszolgáltatást. A valutatulajdonosokat ugyanis sokféle kategóriába lehet osztani. Vannak közöttük spekulánsok. A tisztán üzemi célokat meg kell fogunk, mert ezek a 10-15 évi felezést már előre beszámítják.

Vannak azonban a valutatulajdonosok között kis emberek, akik félretették néhány dollárt, hogy azon majd élelmiszert vagy ruhát vegyenek. A kis embereknek az előzetes beharangozással módot adunk, hogy valutájuktól megszabaduljanak. A rendelkezéstől mindenesetre a valutaárfolyamok további esését várjuk. A rendelet módot ad majd arra, hogy a Nemzeti Bank engedélyével azok, akiknek szüksége van rá továbbra is szerzhessék be valutákat. Ma amikor gazdasági életünk nem rendelkezik megfelelő árukészletekkel, nem lehet a klasszikus szabadkereskedelem elméleteiben gondolkodni, hanem meglehetősen erősen kötött gazdaságunkat kell bevezetni többé-kevésbé minden téren.

A valutaintézkedés csak párhuzamosan annak az átfogó bergazdálkodással, amelyet a gazdasági élet egész területén gyűjtünk megvalósítani. Magyarország mai gazdasági életében semmilyen téren sem lehetséges végleges megoldás. A termelés még kezdeti stádiumban van. Sajnos a közönség igen jelentős része nem hajlandó tudomásul venni, hogy ezt a háborút elvesztettük és hogy a legnagyobb lemondásra és szegénységre vagyunk utalva. Ha a társadalmat nem fogja átlatni az a tudat, hogy egy évig vagy még rövidebb ideig lemondás árán juthatunk el a gazdasági élet elkövetkező megkönnyebbüléséhez, akkor a politikai és gazdasági élet igen nagy nehézséggel kell számolnunk.

Arra a kérdésre, mi van a Magyar Nemzeti Bank külföldre hurcolt aranykészletével, a pénzügyminiszter közölte, hogy erre vonatkozóan pontos értesülései még nincsenek, de a Magyar Nemzeti Bank bizottságot küldött Ausztriába. Ez a bizottság bizonyára fényt derít erre a kérdésre.

A valorizációról szólva hangsúlyozta, hogy a valorizáció elve már részben megvalósult, mindenesetre megvalósítás alatt áll.

Szükség van a valorizációra a pénz egységesebbé tétele és a spekuláció megakadályozása érdekében.

Közölte a pénzügyminiszter, hogy az amerikaiaknak Magyarországra való pénz küldésének lehetőségét tétele ügyében megfelelő lépések történtek.

Az adókérdésben a pénzügyminiszter a következőket mondta:

— Az adómorál teljesen lezüllett. Ezen azonban még lehet segíteni, de a végrehajtó szervek sincsenek mindenütt úgy felépítve és megszervezve, hogy ennek a kérdésnek gyorsabb megoldást remélhessünk. Körlevéllel fordulunk a demokratikus pártok vezetőihez, hogy utasítsák vidéki szerveiket, hogy az adóbehajtás terén támogassák a hatóságok munkáját. Ami az adóreformot illeti, szakembereink a legnagyobb arányú foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Elsősorban adóalanyokra van szükség és csak azután reformra. Az adóreform te-

rén tökéleteset alkotni nem lehet, de a legelőreltebb adóreform is csodát mond, ha nem javul meg az adómorál. Forgalmadóból neveléses összegek folytak be. Ezen a téren a napokban megjelendő rendelkezések lényegesen javítanak majd a helyzeten.

Részletesen nyilatkozott a miniszter az infláció kérdéséről. Alapjában véve csak az infláció szótól nem kell olyan nagyon megijedni. Van egy bizonyos mértéke az inflációnak, mely adott esetben igenis szükséges. Ez a termelő munka megindítását előzza. Nyugodtan merem állítani, hogy a mai magyar infláció egyelőre nem érte el azt a határt, ahol csak romboló következményei lehetnének. Áru nélkül és minden intenzív termelés nélkül nem lehet megállítani az inflációt. Az inflációnak akkor tudunk gátat szabni, ha az egész termelést tervszerű céltudatos rendszerbe állítjuk, mégpedig hőbéri kegyetlenséggel.

Vásáry István beszéde a Kisgazda Párt nagyválasztmányában

A „Kis Újság” tegnap ideérkezett száma tudósítást közöl arról a beszédről, melyet Vásáry István volt pénzügyminiszter a Kisgazda Párt nagyválasztmányi gyűlésén tartott. A „Kis Újság” tudósítása szerint Vásáry István felszólalásában többek között a reakciók kérdésével foglalkozott.

— Kívülről kezdődött meg a reakcióknak a Kisgazda Pártban való keresése — mondotta. — Megkezdődött még Debrecenben. Azt mondtam akkor: Uraim, mi a Kisgazda Párt, a hatalom negyedrészét kértük és kaptuk. Debrecenben az utolsó választásokon is kitértük a választópolgároknak egynegyedrészét. Mi tehát nem kaptunk, nem nyertünk semmit, ott vagyunk, ahonnan indultunk, mert nem vagyunk önzők, nem vagyunk mohók, festvének ismerjük el a többi pártot, — de kérdem, hol van Debrecenben az a háromnegyedrész, amely az utolsó választás idején a fasiszta kormány és a nyilas párt ajánlái ivére iratkozott fel? (Taps.)

— Én nem bujkáltam soha, nyíltan álltam ki mindenkor. Nem bujlok el most sem, akár reakciónak, akár demokratának mondanak. Lelkiismeretem ítélete az

első. De ha bujkáló reakciók keresnek, akkor nézzék meg, hogy akik a legutolsó képviselőválasztáson nevéket hivatalos és hiteles szemlék előtt a nyilas és jobboldali keresztény nemzeti és nem tudom miféle hangzatos néveken szereplő ajánlái ivekre írták, most hol vannak?

— Az én demokráciam megköveteli mindazoknak a szabályoknak az előléletét, amelyek alkalmasságok voltak arra, hogy a nép akaratát elnyomják, vagy meghamisítsák, de nem jeleníti az állampolgári jogok bizonytalanságát, hatalmaskodásoknak kitért voltát, hanem jeleníti azok sziklaszilárdaságát; nem ad lehetőséget arra, hogy a tulajdonnak törvények által megszabott mértéke jogkövetkezmenyek nélkül sértettségnek legyen kitéve bárki és előszörban éppen azok részéről, akik védelmére vannak kötelezve (úgy van, úgy van), nem ad lehetőséget arra, hogy pártállás szerint lehessen különbséget tenni állampolgárok között (helyeslés), hogy egy momentumnál pártállás menlevél legyen a multnak minden politikai bírája és konjunktúra hajhászásával szemben. (Élénk helyeslés, taps.)

Érdekes ügyek Hajdú vármegye törvényhatóságának közgyűlésén

Hajdú vármegye törvényhatósága szeptember 4-ikén délelőtt 10 órakor tartja közgyűlését a ref. egyház tanácstermében. A tárgyszorozaton több érdekes ügy kerül tárgyalásra.

Miskolc átíratát tárgyalja a közgyűlés a szolgálati helyükről ellátott köztisztviselők újabb igazolásáról. Ugyanis az átírat szövege, hogy egyes Miskolci tisztviselők, akik elmenekültek Budapesten a minisztériumokba helyezkedtek el, ott nem tudva a mult években viselt dolgukról, leigazolták őket. Állásfoglalást kérnek az átíratban arra nézve, hogy az ilyen tisztviselők eredeti szolgálati helyükön is igazolási eljárás alá kell vetni.

Előterjesztést tárgyal a közgyűlés Torma Kálmán alispán, Pásztor József vármegyei aljegyző, Trigárszky Ferenc vm. írodavezető magasabb fizetési osztályba való előléptetése iránt.

Alispáni előterjesztés kéri a tennyezzelátdíjakat a mai időknek megfelelően újból megállapítani és búzáértékben rögzíteni. Targyalja a gyűlés dr. Végh József volt alispán nyugdíj iránti kérelmét és a honvédelmi miniszter iratát a Magyar Vöröskereszt debreceni körháza részére támogatás megszavazása iránt azon a címen, hogy a betegágyak 25 százaléka polgári betegek részére van fenntartva, továbbá a Nemzeti Segély keletmagyarországi lítkárságának kérelmét anyagi támogatás iránt.

Mezőgazdasági terményeket vásárolok. — Beszolgáltatásra kerülő terményeket a hivatalos áron átveszek. PÓBALAKY ANDRÁS Nyugati utca 12. Feldmann-féle raktár.

Kártólást, bérfontást és harisnyakötést gépen vállal MEGYERI Szigligeti-utca 14. szám.

Debrecen legnagyobb ékszerkészítő, ékszer és órajavító műhelye
HÓRA ENDRE Kossuth-utca 2.
Őn még nem készítettél gyűrűt Hóránál? Arany beváltás.

A Kisgazda Párt közbenjárására a debreceni nyugdíjasok azonnal megkapják elmaradt illetményüket

Közöltük, hogy a debreceni állami nyugdíjasok nagyrésze ismeretlen okokból nem kapta meg augusztus hónapra esedékes nyugdíjilletményét. A Kisgazda Párt debreceni vezetősége azonnali intézkedés céljából távirati úton terjesztette fel a nyugdíjasok jogos panaszát a párt országos köz-

pontjához. A központ értesítette tegnap a párt debreceni vezetését, hogy az elmaradt illetmények ügyében sürgősen közbenjárás és ennek eredményeképpen a debreceni nyugdíjasok néhány napon belül meg fogják kapni elmaradt nyugdíjukat.

Értekezlet a hadifoglyok fogadásának előkészítésére

Az Oroszországból hazatérő hadifoglyok fogadása és elhelyezése ügyében Szabó Kálmán polgármester szombaton értekezletet hívott össze, amelyen a politikai pártok, a társadalmi egyesületek, egyházak és hatóságok megbízottjai vettek részt. Az értekezleten megjelent Öry István főispán és Szabó István népjóléti államtitkár is.

A jelen voltak köréből számos értékes felszólalás történt, amelyből kiscsendült a hazatérő hadifoglyok iránt érzett meleg szeretet. Az értekezlet kimondta, hogy a vasúti állomáson meleg étellel vendégeli meg a hazatérő foglyokat. A debreceni foglyok azonnal fertőtlenítőbe kerülnek.

A hadifoglyok részére tanácsadó irodát is állítanak fel. Megválasztották a főintéző bizottságot, melynek tagjai Öry István főispán, Végh Dezső h. polgármester, Bánáss László prépost,

Szenes László lelkész, Szabó Kálmán polgármester, Szabó István a Kommunista Párt titkára, Kónya László, Leitner Jenő, Balás-házy alezredes, dr. Hollósy Andor tisztifőorvos, Kiss Kálmán, Sántha Kálmán professzor, Gáli Lajosné, Radvánszky Rózsa, Fűdes Vilmosné, Musza Ferenc, Horváth Ernő, dr. Kövendi Lajos, Belényessy László és Kéri Sándor századosok. A bizottság titkára: dr. Major Pál.

A főintéző bizottság mellé megválasztották a dolgozó bizottságot, melynek tagjai Kónya László, Szabó István, dr. Hollósy Andor, Radvánszky Rózsa, Fűdes Vilmosné, Páll Antalné, Patáky László, Vályi Nagy Béla százados, Horváth Ernő, Ernst Sándor és Musza Ferenc. Ez a bizottság azonnal megkezdí működését a már vasárnap megtesszi intézkedéseit a hadifoglyok fogadása és elhelyezése körül.

Százéves az iskolareform Debrecenben

A Kálvinista Róma elnevezés mellett Debrecen az iskolák városának is hívják, amelyre már több mint fél évszázad óta rászól-gált. Debrecen iskolakultúrája több száz éves. Erre az ősi városvezetők mindig büszkék voltak és nem sajnálták az iskolák fejlesztésére a legnagyobb áldozatokat sem. A debreceni iskolák reformja most százévesztendő. Ez a reformunkunk 1845 augusztus havában kezdődött meg. A város tanácsának jegyzőkönyvei tesznek tanúságot arról a lelkes elhatározásról, amely az iskolák bővítése és szaporítása körül egyhangulag megnyilatkozott. Igaz, hogy derék eink nem a maguk akaratából léptek az iskolareform áldozatleljes útjára, hanem a Budán székelő cs. és kir. kormányzótanács ideküldött „intézménye” folytán, azonban a lelkesedés, mellyel a város magisztrátusa a kezdeményezést fogadta, nem vitatható el tőle.

Az intézmény hivatkozik a legfelsőbb „kegyelmes parancs”-ra, amely elrendeli és kötelességévé teszi a nemes városnak, hogy az elemi tanodák körül tapasztalható zavaros állapotokat szüntesse meg és azok rendszerét újjászervezze. Ez a leirat volt elindítója a debreceni iskolareformnak. A város tanácsa Reviczky Menyhért tanácsnokra bízta a nehéz feladat megoldását. Reviczky rövid idő alatt részletes tervvel állott elő és ebben számos új iskola felállítását javasolta, az iskolák tantervét az akkor működő szakemberek és közoktatási kerületi főigazgatóság közbejöttével megállapította.

A város tanácsa a haladó szellem jegyében teljes odaadással látott az iskolareform megvalósításához és a kebelbeli elemi tanodák átalakítását nyomban megkezdte. Kimondta az általános iskolakötelezettséget. Az addigi két osztályos elemi iskolát egy harmadik osztállyal bővítette és előírta, hogy 1846. évtől kezdve a „középtanodába” (gymnázium) senki fel nem vehető, aki az elemi III. osztályát jó elsimerettel

be nem fejezte. A további reform során még a negyedik elemi osztályt is felállított Debrecen városa és hozott határozatában kifejtette, hogy az iskolák fejlesztése terén minden anyagi és erkölcsi áldozatra készen áll.

Igy indult el Debrecen, az iskolák városa a kulturális haladás lepcsőjén, melynek legmagasabb fokát a debreceni egyetemi felállításával érte el.

Ormós tanfelügyelő a debreceni iskolák helyzetéről

A debreceni és hajdúmegyei tanfelügyelőség élére Ormós Lajos tanfelügyelő került, míg Bodolai Gyula tanügyi főtanácsos a főigazgatósághoz nyert beosztást. Ormós tanfelügyelő most részletes jelentésben mutatót rás arra a nehéz helyzetre, hogy Debrecen negyven elemi iskolai épülete közül, amely 173 tantermet ölel fel a belsősegen, többé-kevésbé mind megsérült vagy elpusztult a háború folyamán. A külsőségi és belsősegi 187 külsőségi és belsősegi tanterem közül az év elején csak 47 tanterem volt használható, később 85 ügyhelyre helyreállított tanteremben folyt az oktatás és a lelkes tanítók odaadó közreműködésével végül is 5960 tanuló vizsgázott le.

Szabó Kálmán polgármester intézkedésének, hogy a szülő nem kap élelmiszert, aki nem iratja be iskolába tanköteles gyermekeit, eredménye lett, már eddig 6500 tanuló iratkozott be az új tanévre.

A tanfelügyelő rámutat arra is, hogy a Pallagi-telepen, a Hortobágyon új elemi iskolákra van szükség, mert ezeken a helyeken 40-60 tanköteles gyermek vár iskoláztatásra. A zsidó elemi iskolák felszerelése elpusztult, most a deportációból visszatért gyermekek részére 160 növendékkel póttanfolyamot tart a lútközség. 40-50 gyermek részére póttanfolyamot tart a román kat. és gör. kat. egyház is.

Ormós Lajos felhívja az illetékesek figyelmét, hogy az iskolák rendbehozatala, felszerelése, tisztával való ellátása a jövőbeli oktatás és nevelés szempontjából sürgős és elsőrendű feladat és itt az államnak, városnak, egyháznak egyformán mindent el kell követni.

Vagyonmentő, Bádoros u. 1.

FOGORVOSOK
és fogtechnikusoknak a
„HERKULES”
FOGTECHNIKAI LABORATORIUM
— vezető: Lakatos Manó, Toldi r. t. helyén — Budapest, VII. Szövetség utca 15., váz és préselt lemezeket, az összes különlegeségi munkákat — vidékre is — leggyorsabban szállít.
Fogászati anyag, fogarany vétel-eltérő! Segédeket felvesszünk.

Mozdulat S MA
művészet W ÖSSZTÁNC
ballet Derschatta
gyógytorna tanítás I Swing
megkezdődik beiratkozás zenekara N
d. u. 6-8-ig
Deák Ferenc u. 6. G
Táncanfolyam kezdődik!

Tisztogatást Debrecen díszpolgárai sorában!

Debrecen város törvényhatósági bizottsága 110 év alatt 85 díszpolgárt választott. A változott korszak megkövetelné most, hogy a díszpolgárok közül azokat, akik az elmúlt 25 év alatt nyerték el ezt a kitüntetést és bármily tevékenységükkel hozzájárultak az országrontáshoz, töröltesse a névsorból. A díszpolgárok legnagyobb része már elhalálozott. Az osztrák önkényuralom idején, a Bach-korszakban szerepet vitt egyének egész sora szerepel a díszpolgárok között, helytartók, alkanclárók, osztrák katonatisztek, hazafiatal vállalkozásra kapható magyar főnemesek bőségesen szerepelnek mint Debrecen díszpolgárai. Ezek neveit bizonyos elismeréssel olvassuk a poros akadémia s gondolkozunk azon, hogy például báró Geizinger Károly cs. és kir. helytartó, továbbá az osztrák császár két szárnysegéde, gróf Grúve Károly és báró Kellner Frigyes, miféle szolgálatot tettek Debrecen városának, hogy eleink őket díszpolgársággal tisztelték meg. Nehéz megérteni azt is, hogy Bach Sándor, Magyarország hírhedt belügyminisztere miféle jogcímen került Kossuth Lajos városának díszpolgárai sorába?

A félig okiratok azt mondják, hogy a díszpolgárság kezdetétől fogva bizonyos kitüntetés és megtiszteltetés azok irányában, akiknek munkálkodását a város, vagy a magyar nemzet érdekében másoknál többre értékesítette. Lényege röviden az, hogy valakit a polgári közelesek nélkül tesznek részesévé polgári jogoknak. Debrecenben az volt az első feltétel, hogy polgárainak házhirtoka legyen, a második, hogy legyen a polgárok esküjét. A díszpolgárt felmentették a feltevélek teljesítése alól. A harmadik feltétel, a polgárosítási díj fizetése, melyet a díszpolgárra nem róttak ki. A díszpolgár kifejezést először 1844-ben használta a város főnöktársasága a jegyzőkönyvekben. A szabadságharc leverése után az abszolutisztikus uralom beálltával Debrecen díszpolgárai sorába kerültek az önkényuralom emberei, a magyarság előtt leggyűlöletesebb rendszer képviselői. A város polgármesterei a birodalmi kormány nevére ki, ők tették az indítványokat a díszpolgári választásokra. Ez a magyarázata annak, hogy a magyar nemzet hőhérait ilyen megtiszteltetésben kellett részesíteni az ország függetlenségi gondolatát megtestesítő Debrecen városának.

Az utókor előtt a szabaddá lett Debrecen törvényhatóságának ki kell nyilvánítania, hogy nem vállalhatja tovább a császári elnyomók kitüntetéseinél történelmi felelősséget s ezért a lehelyesebb volna még dícselen emléküket is megsemmisíteni azáltal, hogy újabb közgyűlési határozattal mondják ki a díszpolgári választás meg nem történetét. Ne legyen nyoma se Debrecen levéltárában annak, hogy érdemtelten nemzetnyűzők kitüntetésére rákényszerítették a porladó városvezető ösöket.

Az alábbi névsor minden további magyarázat nélkül többet beszél:

Az első „díszpolgár“ 1835-ben kapta a diplomát. Neve: báró vásárosnaményi ifjú Eötvös Ignác cs. és kir. kamarás v. b. p. t. Sáros vármegye főispánja, prancellár. Gróf vajai Vay Abraham Máramaros és Bereg megyék főispán-helytartója. Báró Vay Miklós kir. ítélőtáblai líró, borsodi főispán. (A hírhedt Vay László volt debreceni főispán egyik öse.) Semsey Semsey Jób cs. és kir. kamarás, bessenyői

Beöthy Ödön táblabíró, Bihar országos követe.

Tasnádi-Pálffy József, a Tiszán. túli ker. Tábla elnöke (1838.). Báró Vécsey Miklós szatmári főispán, nagykarolyi gróf Károlyi György aranykulcsos vitéz, bétkései főispán, (1844.) Cseh Eduárd császári miniszteri biztós, Csorba János Debrecen Bach-korszakbeli polgármestere, aki Cseh Eduárd nagyváradi kerületi biztós előadója volt. (1850.), Stettinius János cs. és kir. százados, debreceni katonai ténparancsnok, Bach Sándor. császári belügyminiszter, báró Geiringer Károly cs. és kir. ideiglenes helytartó, Gróf Grune Károly első és báró Kellner Frigyes második császári szárnysegéd, báró Kempen János cs. és kir. birodalmi csendőrség és rendőrség főnöke, a magyarság könyörtelen üldözője és elnyomója. (1854.)

Vásonkői gróf Zichy Armin, a nagyváradi cs. és kir. helytartóság oszállyelnöke, báró Reichenstein Ferenc cs. és kir. udv. tanácsos, báró Hauer István, Albrecht főherceg magyarországi cs. és kir. kormányzó mellett osztályfőnök, gróf Haller Ferenc Albrecht főherceg aditása, gróf Pálffy Mór kerületi helytartó, Privitzer István udvari másodkancellár, Szabadszentkirályi Beke Kálmán alkanclár.

A császári lakajok és gyászmagyar mánások mellett Debrecen nemzeti érzésű vezetői az eredményben valóban gazdag magyar politikusokat és államférfiakat is díszpolgárosítottak. Így száz évvel ezelőtt, 1845. május 19-én Deák Ferenc táblabíró, a haza bölcsét választotta díszpolgárnak.

Deáknak ugyanis felajánlották a debreceni követi megbízást, melyet elhárított magától, mire a város a díszpolgársággal róta le tiszteletét és becsületét a haza javára kifejtett érdemes munkájáért. Ugyanakkor sárvári és felsővidéki gróf Széchenyi Istvánt, a Tiszaszabályozásra kibovított bizottság elnökét is díszpolgárrá választották.

Pestvármegye országos dícsőségtől körülvett követe, Kossuth Lajos 1848. március 19-én lett Debrecen díszpolgára, közvetlenül a márciusi nagy napokban. Kossuth, amikor a 48-as kormány tagjaival Debrecen tette meg az ország fővárosának, boldogan és büszkén hivalkozott arra, hogy azért választotta fővárosnak Debrecen, mert ő annak díszpolgára. Erdekes véletlen, hogy március 19-én halt meg Turinban és 50 év múlva ugyancsak március 19-én rohanta meg Hitler országvesztő bandája Magyarországot. 1849. január havában Besze János orsz. képviselőt választották díszpolgárrá. Magyar hazafiakat 1861-ig nem tüntettek ki ezzel a figyelemmel. Az októberi diploma körül és más hazafiúi érdemekért azonban Debrecen 48-as értelmű polgársága a következőknek adta meg a díszpolgári oklevelet: Ábrahám Ádám, Ambrus János, Bartakovich Béla, Deák Ferenc, gróf Degenfeld Imre, Dobozi István, Farkas Vikotinovich Lajos, báró Gerhery Bódog, gróf Haller Sándor, Jármay Imre, Kállay Sámuel, gróf Kemény Ferenc, báró Kemény Zsigmond, Kiss Pál, Klapka György, Kmetty György, Kossuth Lajos, gróf Mikó Imre, Miskolezy Lajos, Perczel Mór, Pulszky Ferenc, Scitovszky János, Somossy Ignác, gróf Teleky László, Tisza Kálmán, Thür István, Uray Bálint és báró Vay Albert.

Ezután 30 évig szünetelt a díszpolgári választás. 1893. április 14-én Jókai Mór író munkásságának 50. évfordulójára tüntette ki ezzel Debrecen. Utána még Clotcs. és kir. kamarás, bessenyői

lett díszpolgár, aki a debreceni dalárdák fiúmei szereplése körül szerzett erre érdemeket.

1894. június 7-én Wekerle Sándort és kormányának néhány tagját választották díszpolgárra az egyházi törvények reformjáról szóló törvény bátor megvalósításáért. Ugyanakkor Hieroniny Károly belügyi-, Szilágyi Dezső igazságügyi- és Csáky Albin kultuszminiszter is díszpolgár lett. Az újabb korban mind ritkábbak a díszpolgárságok. Szimonffy Imre volt polgármester 1903-ban, Thaly Kálmán Debrecen országos képviselője ugyanekkor lettek a város megkülönböztetett polgárai. A debreceni egyetem létesítése körül nagy tevékenysége miatt

1918-ban gróf Tisza Istvánnak adta a város ezt a kitüntetést, majd dr. Némethy Károly államtitkár, Debrecen szülöttjét 1917-ben érdemesítették rá. Gróf Apponyi Albert is díszpolgára lett a városnak, úgyis mint a békekedvező harcos elnöke 1921-ben. Déri Frigyes selyemgyárost, a Déri-múzeum megalapítóját 1923-ban, az utolsó húsz évben pedig Dohnányi Ernőt, Hubay Jenőt, Herczeg Ferencet, Rákosi Jenőt és Vécsey Ferencet választották díszpolgárra. A névsort gróf Bethlen István zárja le, aki 1926. június 15-én lett Debrecen civitásának tagja.

(b. s.)

Hatalmas értékeket ment át a mezőgazdaság részére az új szövetkezeti mozgalom

A debreceni gazdák számára is elérkezett a cselekvés ideje

Az egész magyar gazdasági életet pártoktól függetlenül megörvendeztette Tildy Zoltánnak, a Független Kisgazdapárt vezetőjének a párkongresszuson tett bejelentése, hogy az agrárszövetkezetek fölötti rendelkezés a magyar parasztság kezébe került. Az összes pártok megegyeztek abban, hogy minden agrárvonatközös szövetkezet egy nagy agrárszövetkezeti centrumba tömörítve a parasztság két pártjának, a Független Kisgazdapártnak és a Nemzeti Parasztpártnak, abszolút igazgatása alá kerüljön. Ennek az agrárszövetkezeti centrumnak rendelkezése alá fognak kerülni a Hangya, a Futura, a Mezes, a Mezőgazdák, a Tejszövetkezet, s a többi szövetkezeti nagyvállalatok vagyontárgyai. Hatalmas értékeket ment át ezzel a mezőgazdasági termelés részé-

re az új agrárszövetkezeti mozgalom.

A debreceni gazdák számára is elérkezett a cselekvés ideje, hogy szövetkezeti vonalon kihasználják mindazokat az előnyöket, amelyeket Debrecen nagy határa, az újonnan földhöz jutottakkal hatalmasan megnövekedett gazdártege és kerületi piacközponi jelentősége nyújtanak egy debreceni agrárszövetkezet működéséhez. A nemzeti függetlenségi front összes pártjai, köztük elsősorban természetesen a Nemzeti Parasztpárt és a Független Kisgazdapárt, nagy megértéssel támogatják, hogy a most megalakult „Debreceni Gazdaszövetkezet” minél hamarabb olyan gazdasági hatalommá épüljön ki, amely komoly támogatást tud nyújtani a föld dolgozóinak.

A háztartási alkalmazottak a munkaidő, szabadság, fizetés rendezését kívánják

A háztartási alkalmazottak körében mozgalom indult meg, hogy a demokratikus időknek megfelelően, a háztartási alkalmazottak gazdasági, szociális kérdéseit is rendezés nyervejenek. Mozgalomuk nem irányul a munkaadó ellen, hanem azokkal egyetértésben, összhangban szeretnék kívánásukat rendezni. Sok ezer háztartási alkalmazottat érint ez a kérdés és sok ezer munkaadót is. A háztartási alkalmazottak mozgalma, szervezkedéséről a mozgalom egyik elindítója és régi harcosa, özv. Valkóczy Györgyné a következőket mondotta:

— A háztartási alkalmazottak általános kérélmé és kívánása elérni azt, hogy szinte családtagnak tekintse őket a munkaadó, szolgálatadó és elérhessék azt a városban is, amit faluhelyen már régebben láthattunk: hogy a gazda együtt étkezik a cselédjével. Milyen szép lenne ez a városban is, mennyire megferme ez a demokratikus eszméknek és egyenlőségnek... A másik kérdés a munkaidő kérdése. A gyárakban, üzemekben általános a nyolc órai munkaidő és külön fizetik a túlórádiat. Nem-e lehetne megvalósítani a háztartási alkalmazottaknál is a nyolc-, esetleg tízórás munkaidőt. Most igen sok helyen reggel 6-tól, vagy még korábbi időponttól este 9-ig, vagy még későbbi időpontig is munkában áll a háztartási alkalmazott, ami 12-14, sőt 18 órai munkaidőnek is megfelel. Ezen szerintünk feltétlenül és javunkra változtatni kell. A munkaidővel függ össze a szabadság kérdése is, azonkívül a fizetés rendezése.

Elismertjük azt, hogy a kérdés megoldása nehéz és sok felé elágazó, de tisztázni és szabályozni kellene, mit kapjon egy kezdő, fiatal mindenes háztartási alkalmazott, mit egy idősebb, főzni is jól tudó mindenes, vagy szakácsnő és fel lehetne vetni az ár, a fizetés megoldásánál, hogy hány szoba esik az alkalmazottra. Sok kérdés várna megoldásra és szabályozásra és azt hisszük, hogy a háztartásokok is megértéssel kezelik ezt a kérdést és szívesen belemennek a szociális és igazságos megoldásba.

A fizetés a mai időkben igen nehéz probléma. A koszt, ellátásnyújtáson kívül a fizetésösszeg megállapítása is igen fontos volna éppen úgy, mint más foglalkozási ágban, mert a háztartási alkalmazottak fizetése nem nyújt alapot semmi bevásárlásra. Itt is figyelembe kellene venni az összes viszonyokat és a szolgálati idő, munkafeladat, munkateljesítmény mérlegelését.

Ezek a háztartási alkalmazottak főbb kívánásai és ezért kezdeményezük mozgalomunkat. — Igaz, hogy nem vagyunk szakmunkások, igaz, hogy nem kell külön képesítés a háztartási alkalmazott munkájához, de ettől eltekintve is szeretnénk a gazdasági és szociális érdekeinket a dolgozók érdekében megjavítani és megvédeni.

Hirdetmény

A Lentz-telepén földhözjutottakat a Földgénylő Bizottság felkéri, hogy folyó hó 26-án, vasárnap délután 3 órára az Olvasókör helyiségében a pontos bérek megállapítása végett saját érdekébe mindenki pontosan megjelenni tartozik. A hasznosítók megállapítása miatt utólagos felméréseket a Földgénylő Bizottság nem vesz figyelembe.

VAGYONMENTŐ, Bádagos u. 1.

Uj ruhája lesz, ha
ÁRPÁD
ruhafesték-vel fest
Lerakat:
Budapest, VI. O-utca 27. I. 1.

Pártélet

A Független Kisgazda Párt Ifjúsági Szervezetének kulturális néjája ma délelőtt fél 11 órakor kezdődik és azon minden tekintetben művészinek ígérkező műsor-számok szerepelnek. A közönség nagy várakozással tekint Tankó Béla egyetemi tanár előadására, mely „Költészet és zene” címmel fog elhangzani. A műsor keretében fellépnek Zempléni Kornél hegedűművész, Kutassy Madaka hegedűművész-növendék, Kuthy Tamás, Aba Ildikó és mások. Itt említjük meg, hogy a Párt mai újjáépítési munkája nem érinti az Ifjúsági Szervezet matinéját, mivel a pártifjúság már az elmúlt héten résztvett újjáépítési roham-munkán a Nagytemplomnál.

A közönség szava

Több méltányosságot a munkásokkal szemben

Augusztus 21-én megjelent az István malomban egy, a múlt évben a németek által elhurcolt munkás felesége, hogy a vállalat-tól a számára járó csekély segélyt felvegye. Két óra előtt ment néhány perccel a munka helyébe az irodába, ott durván fogadták s mikor megmondta, hogy a par pengő segélyért jelentkezett, azzal, hogy nemcsak két óra, elutasították másnapra.

Még mindig itt tartunk? Most ha ez az asszony, akinek a férjét elcipeltek a frontra akarata, tiltakozása ellenére, mondjuk dolgozik valahol újjáépítésnél, akkor másnap ismét hagyja abba, kérésekkel el egyesek kényelmsége, a munkássággal szemben való eltörődömsége miatt? Aki még ma is így bánik a munkásokkal és családtagjaikkal, annak a mai demokratikus rendszerben semmi keresnivalója nincs. Ezt vegyék tudomásul.

M. B.

Gabonát, hüvelyeset, magfélesegeket, gyapjút vásárolunk

A beszolgáltatásra kerülő gabonáért a hivatalos árat, a szabad terményekért a legmagasabb napi árat fizetjük.

Mezőgazdasági Termény és Áruforgalmi Szövetkezet
Piac-utca 16. szám.
(Riföldi Takaréki)

Kontsek László LEN, KENDER és jutaáru üzlete Hatvan utca 6. szám alatt újra megnyit.

Hunyadi-utca 10. számú ház elbontására
kérek ajánlatot írásban augusztus 27-ig bezárólag. Rényi ügyvéd, Miklós-utca 4.

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el
STASSIK LAJOS
ékszerésznél Piac-u. 56.

Ismét megnyitotta üzletét
Tóthfalussy Sándor
Piac-u. 40. Hangya bérház retikülök, pénztárcák, női divatárak nagy választékban

MENTSŐ MEG A NAGYTEMPLOMI ADAKOZZ FELÉPÍTÉSÉRE!

Mielőtt lakását berendezné, vételkényszer nélkül tekintse meg
Ivány Endre áruforgalmi irodáját és műkereskedését (Piac-u. 67.) Mindennemű lakberendezési tárgyak eladása és vétele
MODERN és STYL BUTOROK, PERZSASZÖNYVEK, márkás festmények, textil és úridivat berendezések nagy választékban

A debreceni kerület

A Piac utcán, abban a palotában, amelynek földszintjét az ország egyik legnagyobb bankjának irodái foglalják el és ahol a Vöröskereszt lelkes gárdája ad mostanság értesítést a hazatérő hadifoglyokról, székelt a hatodik honvéd kerület parancsnoksága. Valamikor úgy hívták ezt a fontos katonai intézményt: haditestparancsnokság. Békében és háborúban a miniszter után legfontosabb szerve a hadseregnek. Egykoron titokzatos és rejtelmesség vette körül, ma: polgárok és katonák szeretete és megbecsülése száll a palota első és második emeletén szorgalmasan dolgozó tisztok szobáira felé és azokhoz, akik a szobákban íróasztal mellett dolgoznak a béke magasatos és fenséges alkotásain.

Az újságíróknak, akik krónikása a hétköznapi eseményeknek és figyeli a közéletet ama szereplőit, akik nem szeretik a nyilvánosságot, de annál konstruktívabb munkát végeznek, írni kell egyszer a debreceni kerületről, azok tisztjeiről, akik a polgárság és a dolgozók szívébe lopták be azt a tisztikart, amely a múltban „három lépésnyi távolságban” tartotta magát mindentől, ami „civilizáció” volt...

A szürke hétköznapi meleg ólútánjain katonabanda játszik a kerület székháza előtt és szórakoztatja a közönséget. Ez a katonabanda is itt született meg Debrecenben, akárcsak maga a hadsereg. Ugyyszólván a semmiből hozta létre ezt a remekül összehangolt zenekart Kőváry Marcell ezredes, a debreceni kerület kitűnő parancsnoka. Ez az ember nemcsak kitűnő katona, amiről ha ő maga nem is beszél, de annál többet szólnak erről a rendjeleiről, emellett azonban ember a szóban abban az értelmében, ahogyan ma az emberséget megítéljük mindenkitől, aki vezető pozícióban dolgozik a közért. A régi hadtestparancsnoknál az ember a törzsisztjei kezdődött, Kőváry ezredes ajtája nyitva van mindenki számára és ahhoz, hogy keresztül jussunk ezen az ajtón, jelentkezniünk kell Sallai Róbert századosnál, aki nemcsak mosolygós mindig, hanem mindenki szemében szolgálatkészség és előzékenység. Emellett diplomata. A diplomataknak legjobb fajtájából. A mai kor követelményének megfelelően két tolmács: Gallyasné és Vásárl Mária dolgoznak a szobájában, hogy kéznél legyenek mindig, ha szükség van rájuk. Az ezredes szobájától jobbra dolgozik a vezérkari főnök, a kitűnő Ujhelyi Ernő, aki a honvédelmi minisztériumba távozott Schultzeiss alezredes váltotta fel és a debreceni kerületet mindenben Kőváry ezredes intenciójának megfelelő szellemben vezeti. Ugyanezen az emeleten üdvözlő-üdvözlő József őrnagyot, a kiváló állományparancsnokot és a Debrecenben annyira népszerű Nagy Béla főhadnagy állománytisztet, aki egyebekben most ifjú házastágnak legszebb hetét él. Egész sereg hivatal következik még itt, a második emelet szobáiban azonban már leginkább a gazdasági hivatal dolgozói foglalják el.

Itt székelt Veres őrnagy, hadaltnak, akinek talán legnehezebb a dolga, mert ezekben a súlyos időkben neki kell gondoskodni arról, hogy a honvédségnek, amelyre a békében éppen olyan nagy szükség van, mint a háborúban, semmiben hiánya ne legyen. Nincs is. Hogy pedig ez így van, abban a kitűnő Veres őrnagy mellett nagy érdeme van Bősörmenyi századosnak, akit gyakran az éjszaka órái is ott találunk az íróasztala mellett. A számfejtő-

séget Pocska százados, kiváló bajtárs vezető és a folyosókönnyel szembeállítjuk magunkat a debreceniek régi barátjával Kurcz ezredessel, akit igen helyesen újra tényleges állományba helyeztek és aki a neki kiosztott posztján fényesen állja meg a helyét.

Elalázsházy orvosvezéres gondoskodik a kerület egészségügyi teendőinek irányításáról és az emeltekkel kívül még jónéhány tiszt és tisztos dolgozik szorgalmasan azon, hogy Kőváry ezredes parancsai és utasításai az ezredes szellemének megfelelően nyerve végrehajtsák. Az utóbbiak közül szólnunk kell Birnstingl őrmesterről, a kerület beszerzőjéről, aki hóban és esőben,

Összeírták a sokgyermekes anyákat

Ötszáznál több olyan anya van Debrecenben, akinek hat, vagy ennél több gyermeke van

A népjóléti miniszter rendelkezése alapján összeírták a sokgyermekes anyákat. A szociális ügyosztály készítette el nagy alaposítással az összeírást. Az adatok szerint ötszáznál több olyan anya van Debrecenben, akinek hat, vagy ennél több gyermeke van és szerényorsú, arra rászorult és 142 azok száma, akinek nyolc, vagy annál több gyermeke is van. 13 gyermeke van Virág Péterné Ehes 15., 40 éves asszonynak, kishérlő, heti fizetése 100-120 pengő, 12 gyermeke Szegedi Istvánné Könyök-utca 11. szám alatti 42 éves asszonynak, 11 gyermeke van özv. Kocsis Sándorné Tegez-utca 32., 59 éves, Lévy Imréné Ehes 15., 45 éves, Nagy Péter Nyulási-örház, 41 éves, Nagy Péterné Bősörmenyi ut 52., 39 éves, Oláh Gáborné

DEBRECZEN 5. OLDAL 1945 VIII. 26

sárban és fagyban járja kocsin a vidéket, szerzi be a kerület szükségletét és mindig mosolygó arca rokonszenvet vált ki mindenfelé.

Nagyjában ezek az emberek dolgoznak a debreceni kerület iránt és el kell itt mondani azt, hogy a parancsnokság néhány hónapi fennállása alatt sikerült itt mindenkinek megszerezni Debrecen városának szeretetét. Az újságíró, amikor hírt ad arról, kötelességének tesz eleget és megnyugvással rázza meg kezét azoknak, akik közelebb hozták a hadsereget a polgársághoz és lekövetkezőt azt a választalat, amely a dolgozó társadalom e két rétege között olyan sokáig fennállott. Paál Jób.

Máv. kolónia, 46 éves, Szabó Gyuláné Kazinczy-u. 3., 47 éves debreceni lakosoknak. 16 gyermeke van Búte Gáborné Szepes 10., Fülöp Lászlóné Donbost-utca 45., Földi Jánosné Bellegelő 417., Koroknai Imréné Zádor-utca 19., Konhás Jánosné Bellegelő 13., Orbán Sándorné Bánk utca 81., Puskás Istvánné Bellegelő 59., Papp Albertné Határ-utca 34., Sáfrány Sándorné Sas-utca 2. szám alatti, Tóth Mihályné Kishegyesi-ut 49., Tibi Gáborné Bellegelő 13., Tamás Jánosné Wesselényi-utca 101, Veres Ferencné Bellegelő 13., Varga Gáborné Pac 9. szám alatti lakosnak.

A sokgyermekes anyákat a minisztérium és a város is megajándékozza és kiűnteti.

Hírek hadifoglyokról

Debrecenben mentek keresztül: Veres László Debrecen, Méliusz tér 6. Veres Géza Debrecen, Méliusz tér 6. Deák Gábor rendőr tüzérszermester 1904, anyja neve Gömöri Ágnes, Debrecen, Turi András u. 12. Ifj. Deák Gábor Debrecen, Turi András u. 12. sz. Gőnczi Imre asztalos 48 éves, Debrecen, Csapó u. 81. Zsuppos János szakaszvezető, 1921 Balmazújváros, Berencsi Gábor honvéd, 1922 Hajdúménás, Tanya 57. Kiss Lajos 1921 Püspökladány, Forgács Sándor 1922 Hajdúbószörmény, Bem J. u. 42. Erdői Gábor 1919 Hajdúszoboszló, Arany János u. 4. Oláh Miklós Hajdúdorog, Halmos Pál Mátészalka, Kiss F. Viktor főtüzérszermester Balmazújváros, Csegei u. 29. Tóth Ferenc hozzátartozója, Hajdúbószörmény, Tanya 1034.

Békéscsabán át Románia felé szállították: Oroszlán István Debrecen, Csonka u. 10. Radó András dr. állatorvos Debrecen, Csapó u. 1. Szabó János dr. hortobágyi állatorvos Debrecen, Bujdosó u. 52. Bakos Zoltán dr. Debrecen Hajnal u. városi bérház. Juhász József főhadnagy Debrecen, Szappanos utca 27. Bartakovits Aladár dr. Debrecen, Csapó u. 1. sz. Horváth Lajos Debrecen, Csonka u. 10.

Nagyváradon szállították át: Kiss Lajos Debrecen, Szondi u. 6. Gardó János Debrecen, Kincseshegy 29. Janka János fia, Debrecen, Józsa.

A romániai focsáni fogolytáborból írtak: Katona Sándor honvéd 1898, anyja neve Nagy Zsuzsanna, Debrecen, Bánk u. 74. sz.

Ujvárosi Endre Debrecen, Péterfia u. 25.

Debrecenben keresztül Máramarosra felé szállították: Szaploncai Lajos gimn. tan. szül. 1927, anyja neve Leheczki Anna, Debrecen, Központi egyetem. Czirkák Gábor Nyíradony. Szabó Károly Debrecen, Kossuth u. 33. Dóczy internátus.

A focsáni fogolytábor felé vitték: Kőpe István Debrecen, Gőndör Sándor Debrecen, Tóth István százados Debrecen, Mohácsi Pál Debrecen, Petrovay Béla Debrecen, Meskó László Debrecen, Tokai András Debrecen. A fenti bajtársak közül, hogy Radnóti János Debrecen, esetet.

Természetesen a fenti híradások régebbi keletűek. A hadifoglyok szabadonbocsátásáról szóló elhatározás folytán a felsoroltak bizonyára nemsokára hazaérkeznek.

HIRDETÉNY

A fegyverszüneti szerződés értelmében a harmadik negyedévi kvóta keretében kivetett 40 q baromfi és 32.000 darab tojás beszolgáltatása lett elrendelve.

A fenti mennyiség biztosítása végett elrendelem, hogy minden baromfitartó köteles a tulajdonában levő baromfiakból, kacsákból, tyúkból és fejlett csirkékből minden tízediket a Baromfikereskedők Szövetkezetében Vár-utca 2. szám alatt, ezenkívül minden tyúk után 5 darab tojást a Nép-szövetkezet Bősörmenyi-úti telepén beszolgáltatni hatósági áron 3 napon belül.

A beszolgáltatást ellenőriztetni fogom és az ellen, aki nem tesz eleget a kötelezettségének, a legszigorúbb eljárás fogom megindítani.

Végh Dezső h. polgármester.

Kocsikenőcs, petróleum, fedél lemez kapható. Olajos hordókat veszek. Hatvan-utca 21. szám.

Illetékes katolikus egyházi hely a házassági törvény módosításáról

A Magyar Kurir jelenti: A legutóbbi minisztertanácsról szóló hírlapi közlemény szerint a minisztertanács módosította a házassági törvényt azzal, hogy a házastársak két évi házasság után közös elhatározás és meg egyezéssel felbonthatják a házasságot. Rendeletet fogadtak el az elmebeteg házastársak és az öt év óta megszakítás nélkül különváltan élő házaspár házasságának felbontási lehetőségéről is. A fentiekre vonatkozólag arra illetékes egyházi hely a következő nyilatkozta közlésételét rendelte el:

„A hírlapi közlményt csodálkozással olvastam. Azt hittem, itt tévedés van. Mert törvényt minisztertanácsai haározattal módosítani nem lehet. Ehhez csak a törvényhozásnak van joga. A cso-

dálkozásnál azonban sokkal nagyobb volt megdöbbenésem. Lehetséges volna ez? — kérdeztem magamban. Minden romokban hever. Minden törekvésünknek az ország újjáépítésére kellene irányulnia. Milliók élnek bizonytalanságban és aggodalomban övéikért akiket a háború vihara elsodort tőlük. És akkor a magyar kormány nem volna sürgősebb dolga, mint a házassági várlások megkönnyítése és a családi élet további züllesztése?

A házasság, mint tisztán polgári szerződés is, komoly dolog, nekünk katolikusoknak pedig szentség. Mi régóta sürgetjük a magyar házassági törvény revízióját. Ennek a revízióknak azonban arra kell irányulnia, hogy a házasság régi tisztaságában és szentségében álltassék vissza.

A Kiszagda Párt tagjainak figyelmébe!

A gazdáknak nemcsak érdekük, de kötelességük is, hogy ma délután fél 9 órakor ott legyenek a Petőfi (Víg) mozgóban, ahol a Gazdaszövetkezet alakuló gyűlése lesz. Ezért felhívja a Kiszagda Párt a tagjait, akik a Gazdaszövetkezet megalakulásán részt akartak venni, ne menjenek a mai napon rohamunkra, a rohamunkat majd a következő vasárnap pótolják. Fenti figyelmeztetés elsősorban azoknak szól, akik már jeleztek részjegyet, így megjelenésük az alakuló gyűlésen feltétlenül szükséges.

Jelentkezés a népruházati akcióra

A Kereskedelmi és Iparkamara állítja össze azoknak a kereskedőknek a névjegyzékét, akiket a népruházati akcióba való felvételre javasol. Felhívja ezért a kamara azokat a textil kis- és nagykereskedőket, akik ebben az akcióban résztvenni kívánnak, hogy ezt a szándékukat írásban a következő adatok feltüntetésével jelentsék be a kamarához: 1. A cég neve, 2. a cég üzlethelyisége, 3. iparjogosi tványának száma és szávege, 4. alkalmazottainak száma, 5. az akcióhoz rendelkezésére álló készpénztöke nagysága.

Amennyiben különösebb méltánylási érdemlé körülmény is fozog fenn, úgy azt külön körjék feltüntetni. A bejelentéseket hétköznaponként 11 és 1 óra között lehet az iktatóban (Werbőczy-utca 2-4. felemléj 5. sz. szoba) beadni.

Kereskedelmi és Iparkamara,

Ma vasutas bál lesz

A MÁV. Bocskay T. K. a debreceni vasutas szervezetek támogatásával ma, vasárnap este 8 órai kezdettel az Arany Bika szálló dísztermében műsoros bált rendez. A műsor keretében fellép Utry Anna, a hirneves rádió művész, továbbá Gencsi Sári, Domahidi Szabó László, továbbá Csengeri Aladár s Nagy Béla, a Csokonai Színház művészei.

Adóelengedés hadikárok következtében

A kormányrendelet értelmében a háborús cselekmények folytán előállott hadikárok után — a termő réteget eltávolító rombolások és robbantások, lövészárkok, tankcsapdák, földerődítmények, lövegállások és olyan mechanikai behatások, amelyek a talaj minőségét és termőképességét károsan megváltoztatták — a kivetett földadó egészben vagy részben elengedhető.

Felhívtnak tehát az érdekelt adózók, hogy ha a felsorolt hadikárok következtében az adó-

elengedésre igényt tartanak, igényüket legkésőbb szeptember hó 30-ig írásban, vagy szóban a városi adóhivatalnál I. em. 42. sz. (birtoknyilvántartás) bejelenthetik.

A bejelentésnek tartalmaznia kell: a bejelentő nevét és lakását, a károsult terület nagyságát, a dűlő nevét és sorszámát, amelyekben a károsult területek vannak és a földrészelek helyszíni rajzát, valamint a földbírtok állagát megváltoztató hadikárt.

Szeptember 30-ika utáni bejelentések már csak igazolási kérelemmel fogadhatók el.

A földhözjuttatottak a hadikárokról vonatkozó bejelentésüket a fenti adatok közlésével két megbizottjuk útján is megtehetik.

BUNDÁK

nagy választékban olcsón **SEMERE** szőcsnél Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. **MÁSODIK EMELETEN!** Állandó nagy készáru raktár; vizonteladónak is

Beszolgáltatásra mindennemű terményt, mint országosan kijelölt terménykereskedők ötveszünk, úgy-szintén vásárolunk napi árban szabadfoglalmú terményt is.
SCHÉFER TESTVÉREK
Piac-utca 43.

Budapestre teherautóval tíz mázsás fuvart vállalunk. Indulás 28-án d. u. Ajánlatokat „FUVAR” jellegre a kiadóba.

FÉRFI-SZÖVET
bélésáru, vétel-eladás
VÁGÓ-RUHA
Széchenyi- és Piac-u. sarok

Vagyonmentő, Bádagos u. 1.

Ezüst
beváltás
törmelék és régi pénznemek
ENGEL ékszerésznél
Benyáts áruházban

Vásárolunk

beszolgáltatásra kötelezett és szabad búzát és egyéb gabonát, különféle terményeket és magvakat minden mennyiségben legmagasabb áron.

Eladunk

Abavit higanyos csávázószer, szuperfoszfátot egyéb műtrágyát csere alapon is.
Magyar Mezőgazdák Szövetkezte, Hunyadi u. 13. udvarban

A külsőségek élete

Placel, utcanyitást és közműveket kér a 18.000 lakosú Homokkert, Debrecen egyik legnagyobb külsősége

A nagyobb városok külsőségeinek élete érdekes átmenet a falu és város között. A maga zárt tömbjében egy-egy nagyobb kert ség, vagy telep szinte falu jelleggel bír, azonban a közvetlen szomszédjában lüktető belváros mégis rányomja bélyegét életére. Érdekes, hogy míg a magyar falvak életét a dilletáns falukutatók próbálkozásai mellett olyan írók tarták fel, mint Erdélyi Ferenc, Illyés Gyula, Darvas Ferenc, Veres Péter stb., a nagy gyárvárosok, ipari üzemek szociográfiája is méltó megszólaltatót kapott a magyar irodalomban és publicisztikában Károlyi István személyében, addig a perifériák jellegzetes magyar világának életével eddig alig foglalkoztak. Ríport-sorozatunkban most megpróbáljuk Debrecen külsőségeinek életét, problémáit sorra venni.

A Homokkerttel kezdjük ezt a riport-sorozatot, az egyik legnagyobb debreceni külsőséggel, melynek lakossága 18.000-re duzzadt az utóbbi hónapok folyamán.

A NYUGDIJASOK ÉS KÖZALKALMAZOTTAK VÁROSRESZE

A Homokkert, mint történelmi frója, Kövér Gyula megírta, a századfordulón még meglehetősen betelepülélen városrész volt. A sívó homokot szőlővel kötötték meg és ide jártak ki a szőlőtulajdonosok a nyáresti szalonmasütésekre, poharazásokra abban a »boldog bekezdéseknek keresztelt időben, mely az első világháború halálárkán túl esett. A város rohamos fejlődése azonban gombamódra szaporította a házakat, a szőlőpajták helyét egyre inkább ezek fogadják el. Nyugdíjasok kismembere a meginduló parcellázással, mely a nagyobb szőlőterületeket házhelyekké szabdalja 300—500—1000 négyzetölleszt területen felépítik öregségükre azt a kis »saját házat, mely a debreceni polgár kismembere örök álma volt. Nyugdíjasok és közalkalmazottak kezdetlő fogva jórésben a Homokkert lakosai, ami abban leli magyarázatát, hogy a nyugdíjas ember a háza körül levő kis kertben, gyümölcsösben elbábrált, elpiszkálgatott meggyarapodott szabad idejében és ezzel egyrészt ugyanütölte idejét, másrészt a soha nem túlsok nyugdíjhoz meglermelte a szükséges kis pótlást. Másrészt pedig a vasut, pályaudvari posta, világítási vállalat, törvényeszkék, járásbíróság, vagongyár, dohánygyár, bogyárak közeli fekvése folytán a hivatalok és ipari üzemek alkalmazottainak közeli, alkalmas lakóhelye volt a Homokkert. Ma is ez a társadalmi réteg teszi ki 80 százalékban a városrészes lakosságát.

AZ ÖNELLÁTÓ KERTSÉG.

Szerényen élő, könnyebb időkben szinte minden évben új épütletrészt ragasztó, lakarekós nép a kertség lakossága. A mai idők kívánalmához is jól tud alkalmazkodni, nagyrészt önellátásra rendezkedett be. A hajnal már kertjükben találja a lakosság egy részét és munkaidő után sötétedésig ott kapálgatnak, locolnak.

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg

Szelecsényinek SAS-UTCA 2.

A közalkalmazott szükreszabott fizetését és nyugdíját így tudják kiegészíteni a megélhetési lehetőséggel. A dohánygyári alkalmazottaknál sok esetben férj is, feleség is munkába jár, talán ismeretőségük is a munkahelyen kezdődött. A gyermekeket a nagyszülők, vagy velük egyháztartásban élő családtagok gondozzák. Mert gyermek van szép számmal minden házban, jó, egészséges homokban játszó, edzett, napbarnított gyermekek.

Az önellátás a kertek megművelésén kívül céltudatos gyümölcsstermelésre, baromfitenyésztésre és kecskeltásra is kiterjed. Sajnos, a kertállomány kuszultulása itt is érezhető hatását.

A HOMOKKERT KIVÁNSÁGAI.

Problémája, panasza is bőven van a Homokkertnek.

— Az utcánk a főbb utak kivételével kövezetlenek. Ez azt jelenti, hogy hozzánk kétszeres áron szállít fát, vagy bármít a fuvaros — mondják. Általában közművekkel elegendő sármalasan van ellátva a Homokkert, pedig ugyanannyi adót fizetünk, mint a Piacutcán lakó debreceni, az aszfaltozott utcákkal körülvett, vízvezetékkel, gózzal stb. felszerelt háza után. A telekértékadó kivételénél is szeretnénk, ha majd számításba vennék, hogy a Piacutcán, vagy Kossuthutcán 100 négyzetölleszt más értéket jelent, mint a Hegyi Mihályú, vagy Tuszad-utcán akár 600 négyzetölleszt is. Nagyon sok még mindig a kertségben a zsákokat, ami úgy a közlekedést, mint szállítást körülményessé teszi. Üdvös

Zárt tárgyalás után két évi börtönrre ítélt a népbíróság két szülésznot

A debreceni népbíróság Dr. Tomola Béla tanácsvezető elnöklété alatt működő büntetőtanácsa szombaton tárgyalta Oroz Jánosné Dimirovics Borbála 65 éves és Fülöp Istvánné Varasinoszky Sára 75 éves hajdúdorogi szülésznotk büntnyét, akiket népellenes bünteselekménnyel vádolt a népügyészség. A vádirat szerint a két szülésznot Hajdúdorogon a múlt év tavaszán, amikor a zsidókat gettőba hurcolták, a beles személyes motozásnál a nőkkel, loányokkal erőszakoskodtak, durván végezték a motozást. Dr. Györfly Tibor népbírósz zárt tárgyalást kért, amit a népbíróság el is rendelt és a nyilvánosság kizárásával folytatták le a bizonyítási eljárást, csak az ítéletet hirdették ki nyilvánosan. A népbíróság a két szülésznot népellenes esetelemény miatt kétévi börtönrre ítélt. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

VADELEJTÉS

A népbíróság szombaton tárgyalta Török János MAV géplakatos büntnyét is, akit népellenes bünteselekménnyel vádolt a népügyészség.

A vádirat szerint Török tagja volt a nyilas pártnak, tisztséget viselt volna, a vagongyári üzemi bizottság tagja volt. Török elismerte, hogy 1942-ben és 1943-ban a nyilas párt tagja volt, de nem viselt tisztséget. Ő 1919 óta szociáldemokrata, iljünunkásvezető a Szociáldemokrata Pártban és üldöztek is, mint baloldalt. 1942-ben azért lépett be a nyilas pártba, mert félt, hogy a nőmelek elhurcolják a vagongyárból, ahol dolgozott. Azt elismeri, hogy Debrecenben tárgyalta Szálasival az üzemi tanácsról, de Baltavári Miklóst helyettesítette annak körésére. A bíróság több tanut hallgatott ki, így Széll János cipész, Fenyvesy Péter kerékesztergályost, Nagy Imre vagongyári munkást.

lenne, ha megengednék, hogy a kertségnek legyen egy külön piaca. Erre alkalmas hely is volna a nagyhid lábánál, a villanygyár előtti térségben. Nagy könnyebb-séget jelentene a Homokkert dolgozóinak, ha nem kellene piacra, a Csapó- és Rákóczi-utca-ra járni.

Az utcabizalmi-rendszer különben a Homokkertben is kitűnően működik és sok tekintetben a hatóságoknak is segítségére van. Kívánsága a homokkertieknek a kertség területére a rendőrszemek kiküldése.

ÚJABB FEJLŐDÉS ELŐTT

A lezárt temetők területének házhelyekül való felosztása újabb fejlődést nyit meg a Homokkert számára. A Homokkert ugyanis észak és déli irányban két temető között fekszik: a Várd-utcai református és a Szent Annar-utcai katolikus temetők között. Ha majd ezekben megindul a parcellázás és új házak sora épül, ez ezekkel megnöveli a ma nagy hiánnyal küzdő Homokkert lakosainak számát. Számítás szerint kb. 25.000-re emelkedhet ezzel majd ennek a kertségnek lakossága, ami a városnak lélekszámban egyelőrdét fogja jelenteni.

A Homokkert dolgozói számuknál fogva is megérdemelnék kulturális szempontból a nagyobb figyelmet. Az Olvasókör helyisége és más alkalmas épületek is vannak, ahol a mai idők szellemének megfelelő pszgő kultúra-életet lehetne teremteni. Esetleg a színtársulat egy egy kisebb csoportja is rendezhetne időnként a perifériák kultúrkörében, nagyobb üzemekben, munkaközpontokban előadást. A kertség, mely a városhoz közelfekvésnek ezideig csak a terheit éri, annak előnyéből is részesülni szeretne.

(K. L.)

akik azt igazolták, hogy nem viselt tisztséget a nyilas pártban és régebben szociáldemokrata volt. A népügyész ezután eljajette a vádat Török ellen, mire a népbíróság megszüntette ellene az eljárást.

Önkéntes fakitermelés közben agyonütött egy rendőrt a kidőlt fa

Tragikus eszreneséltenség történt tegnap délelőt a Gulyás-tanyán. A Debreceni Rendőrség Egyesület tagjai által végzett önkéntes fakitermelés közben egy kidőltöt fa rázuhant Csonka Sándor rendőrsre és a fiatal rendőrt agyonütötte. A halálos eszreneséltenség mely részvétet váltott ki a debreceni rendőrség tagjainak körében.

Létszámcsökkenés a Debreceni Helyi Vasút és Debrecen-Nyirbátori Hév-nél

Több oldalról befutott érdeklődésre, közvetlen tájékoztatást kértünk a két vasut részvénylarsaságának üzletgazgatóságától, való-e, hogy a személyzet létszámában csökkenést vettek foganlatba? Kérdésünkre azt a választ kaptuk illetékes helyről, hogy a villamos vasut forgalmában, a város által szállítani kötelezett áram hiányában állandóan jelentkező kiesések oly nagymérvű bevételi csökkenést eredményeztek, hogy a villamos vasut kényszerhelyzetében több irányban próbálta anyagi nehézségeit elhárítani, de sajnos, ezidőszertint nem sikerült.

A villamos vasut kizárólagos bevételi forrása a menetjegyekből beszédelt díjak képezik és ezért, kényszerhelyzetében egyelőre a személyzet aránylagos létszámcsökkenését el kellett határozni, amit a vezetőség a szakszervezet bevonásával foglaltatott.

H I R E K

A Szent András templom kövei

1245-ben építették újjá. Ez volt a Nagytemplom őse. Már betemetették a helyét. Le is döngölték. Kell a hely a kisteremnek. És éppen ezekre a kövekre nézzve is el lehetne nevezni ezt a boltozatos helyiséget Mólus-teremnek. A Nagytemplom újracséptési munkájában az újabb látható eredmény ez a terem itt.

Hol is vagyunk? A Nagytemplom febejázatától jobbra. Azelőtt lépcső volt itt. A karzatra jártunk fel erre. Magas, cintermi boltozat volt itt, a padló kövezetétől fel a mennyezetig. Ezt most közepén ketté rekesztették. Boltozat jött ide.

A kétméteres falakban bemélyedés. Itt lesz a szószék. A másik bemélyedésben a harmónium. Padlódeszkázat jön. Aztán padok, székek. Kályha. Kisterem istentiszteleti célra vagy egyéb összejövetelekre.

A köveket felszedték, leásták itt jó mélyre. Ekkor bukkantak elő a homokból a Szent-András-templom kövei. Méliusz Juhász Péter már hat éve szolgál itt, mikor leegétt 1564-ben a régi templom, amit Szent-András apostolról neveztek.

Annak itt volt az egyik bejárata. Két faragott oszlop rejtik odalenn a mélységben. A most épülő aszószék és a harmónium helye közti irányban.

Kár, hogy nem volt idő többet ázni. A bejárat közepében egy helyiség sírbolt volt. Emberi csontok kerültek elő belőle. Nem ásatás volt a célunk, hanem ennek a kisteremnek a megépítése. És a Nagytemplom megújítása.

Ami kö kikerült a csákány alól, azt kiválogattuk. Egyiken mesterjegy van. A többin rovatkák, bordák. Egészséges terméskő, gondos vésetekkel. Oszlop, oszlopfő, pillér. Egyik kődarabon virág is látható. Törödéek mindez.

— A hanyatló gótika emlékei — mondja Kovács tanácsnok.

— A Méliusz templomának a kövei... mondjuk mi. A Kollégium könyvtárában helyezük el a köveket, református múzeum hiányában.

A tájéradulás után, 1245-ben épült fel újra a mai Nagytemplom őse. Eppen 700 éve! 1564-ben esett a tűzvésznek áldozatul. Későbbi építésnél kerültek kövei a mélységbe. Ami felszínre jött most, a napfényre visszük. Beszéljenek a múlttól a jövő mezedéknek.

Hegyaljai Kis Géza.

— Súlyos büntetés vár az engedély nélkül sertésvágókra. A rendőrség erélyes nyomozást indított az utóbbi időben feltűnően elszaporodott engedély nélküli sertésvágások ügyében. Nemzetgazdasági szempontból mérhetetlen kárt okoznak azok, akik kihíztatlan, félkész sertéseket levágják és aztán a szalonnát 600—700, a húst 250—300 pengős áron forgalomba hozzák. Anélkül is megfogyatkozott sertésállományunk teljesen kizsárolt a tilos vágások következtében. A rendőrség már is több esetben elkobozta az engedély nélküli levágot sertést és minden egyes esetben súlyos büntetés vár az engedély nélkül vágókra.

— Élelmiszerszállítással szél. hámoskodó debreceni család nagyobb összegeket vett fel budapestiekétől zsír, cukor és olajszállításra. A magát Salusán Endréné kiadó szélhámos 140.000 pengőt csalt ki három károsultól és többet nem jelentkezett. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

CSOKORAI színház

Vasárnap augusztus 26-án d. u. 3, este 6 órákor és hétfőn aug. 27-én este 6 órákor

SYBILL

nagy operett 3 felvonásban

DEBRECZEN 6. OLDAL 1945. VIII. 24

* Esküvő. Dr. Szilágyi István járási állami állatorvos és Nagy Ella f. hó 23-án délután 5 órákor tartják esküvőjüket a nagyléte református templomban.

* Szabó Barna kereskedő s. Sámsoni út 69. eljegyezte Kovács Katalint Homok u. 82. Minden külön értesítés helyett.

* Francia diplomás tanáró francia, angol orákat ad. Oramegbeszélés 3—5-ig Leitner Ernáné, Széchenyi 11.

* Dr. Magyar Simon ügyvéd felkeri mindazokat, akik Nagyerdei körút 40. villájából ingokat megörzés vagy egyéb célból elvitték, hogy azok tárolási helyét vele haladéktalanul közölni sziveskedjenek. Nyomravezetők juttatomban részesülnek.

— Öngyilkos akart lenni, mert utolsó tehene is megdögölt. Nagy Balázs mácsi lakos tanyáján felvágta ereit elkeseredésben, mert utolsó tehene megdögölt. Életveszélyes állapotban, eszméletlenül találták meg és be szállították a debreceni klinikára.

— Ismeretlen jámadék kirabolta Harti Lajos bellegelői gazdálkodót, akit leütöttek és elvitték 120.000 pengő készpénzt, ruhameit, arany óráját.

— A Romániába határátlépésre jogosító igazolványok kiadásával kapcsolatban még nem érkezett meg a belügyminiszteri rendelkezés a debreceni rendőrségre és az utazási igazolványokat kiállító hivatal közzli, hogy a rendelkezés megérkezéséig nem áll módjában a határátlépési igazolványok kiadása, a román határt átlépni szándékozók tehát addig ne is forduljanak ilyen kérelemmel a rendőrséghez. Ha a belügyminiszter rendelkezése megérkezik, a lapok útján tájékoztatják a közönséget.

* Dr. Naményiné gyorsíróisko. lábában, gépiriskolájában tanfolyamkezdés. Allamvizsga, vasútkedvezmény. Piac 58. másodemelet. Gépirásmunkavállalás.

* Balogh György ügyvéd iradóját áthelyezte Széchenyi u. 11. alá.

— Hajdú vármegye törvényhatósági bizottsága szeptember 3-án ülést tart a vármegye háza nagytermében, szeptember 4-én pedig vármegyei közgyűlés lesz a ref. egyház tanácstermében.

— A jég ára. A városi jég ára — mint közöltük — a vágóhídon 30 pengő táblánként. A város most közzli, hogy a jég kapható a Teleki-utca 100. szám alatti telepen 40 pengőért, házhoz szállítva 46 pengő, feltábla 23 pengő.

— Szabó István népjóletí miniszteri államtitkár szombaton Debrecenbe érkezett. A népjóletí államtitkár a hadifogyók hazaszállítása és debreceni fogadtatása és ellátása érdekében folytatott tárgyalásokat.

— Építkezés munkáját kínálnak a városnak. Szabó Vilmos fővárosi vállalkozó ajánlatot tett Debrecen városának 3000 köbméter fa kitermelésére és feldolgozására. A fát Szabolcsban termelnék ki és Debrecenben az Eprékertben dolgoznák fel. Főleg munkafaj építkezési célra, de a hulladékfa is felhasználható tüzelésre és más célra is. A város részéről Pataky József miniszteri tanácsos folytatja a tárgyalásokat, amelynek nagy gazdasági jelentősége van.

— Felkértek a 106/302. (Zombori ezád) munkásszázad volt tagjai, hogy folyó hó 23-án délután 5 órákor a Kereskedő Társulat disztermében tartandó értekezletre feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Havancsák tánciskolája!

Szeptember 1-én este 9 órától reggelfig Jelmexos álarcos bál! Ritmó zene. Büffében étetek, italok. — Szept. 3-án új tánc-tanfolyam.

Rádió, kerékpár, gramofon, varrógép javítás. Adás-vétel. Autogénehgessztés.

Horváth Tihámér műszerész

Deák Ferenc-utca 9.

LINOLEUM négyezer kettes
retes eladó, Bikabérez 11.
emelet 3 11-708

ÜZEMBE lévő 100-as motor-
kerék eladó, Téglavető,
Magyar-tér 6 11-758

MÉLY gyermekkosci eladó,
Tanító-u. 7 11-756

FÉRFI 43-as fekete féltalp,
35-as fehér gyermekcipő,
nagy szőnyeg eladó, Csapo-
utca 86, vasárnapon 11-75

EGY kétfélekéű fedéses köz-
kocsi eladó Szappanos utca
18, szám 11-759

LÉTKÉPZŐMŰRÉ anyagból
készült fekete féltalp,
abdőléskrény természetbeni
fűtésért is eladó, Kossuth
38, 11-714

NOI és férfi kerékpár, Singer
varrógép eladó, Klapka
utca 14, 11-873

ELADÓ egy karikabűzőt női
Singer varrógép, Homok-u.
18, 11-742

NOI Singer varrógép, próba-
hába, egy nagy vaskályha
eladó, Sinay Miklós-u. 34,
11-700

EGY lóra való szerszámia
elemiért eladó, Veres-u. 27,
11-707

EBEDLOKRENDENOK mahagó-
ni, kisebb méretű eladó, —
Kardos utca 9 11-702

ROBESAJTOK eladók, Eötvös-
utca 23 11-701

FÉRFIÜZEMBEI készpénz-
ért, egy zakk és 45-as fel-
fekete cipő eladó, Szalkai 6,
11-767

JÓ állapotban lévő Puch
férfikerékpár és békebeli
szurke fűtőruha közép-
méretű eladó, Föld-u. 12,
11-711

KETTŐ darab 600 literes bo-
roshordó eladó, Vénkert u. 4,
11-596

ZONGORA kályha, ágy, jeg-
székény eladó József kir.
herceg 12 11-595

MÉRVIÁZSI ipari célra Hód-
mező u. 10 11-581

ELADÓ prima kerékpár, —
Oz 4. Vágóhidnál 11-579

ELADÓ egy paplan, Bocska-
tér 2, 11-578

ÜZLETBERENDEZÉS üzlet-
szító tokkal, reggeli, téglá,
családi ház eladó, Kinnosi
53, 11-580

ELADÓ egy 12 és fél literes
320 voltos 110 voltos 18
sapszalható villanymotor,
Benz gyártmányú, egy 16
szalpaszacos zúzókar, Kar-u.
57, szám 11-574

AGY, szövetet, egyéb huto-
kát, kerítést drótfonóval el-
adók, Erzsébet 97 11-1029

REKÁMÉ, henteser eladó, —
Semete u. 9, szám 11-1025

ELADÓ fűrdőkád, vasgőz-
pompával, irasztal, szék-
ekék szőnyeg, Bányarajta
24, Faraktár mellett 11-57

190 és 70 literes borshordó
eladó, Veres István, Józsa
143, 11-1021

ELADÓ nagy tornos tuze-
nyel, Monostori u. 1, Kigyó-
utcsánál, 11-1019

EGY fűtött előszobator
eladó, Monostori u. 12,
11-1018

EGY női ólcsó áron eladó,
Pacsirta 3, 11-1014

EGY 15 soros Weiser vető-
gép eladó, Boszorményi-ut
11-B, 11-1012

ÜZEMKÉPES rádióval el-
cserelemény konyhaszekrény-
ért, Nyil-u. 65, 11-1011

LOGOSZ taliga eladó, Máv,
Köcsög III, 7, Februári
11-1009

MOSOTT gyapjú, fűrdő-
rendezés, képkerekek, nehely
paplan eladók, Péterfia 22,
háti udvarban 11-773

KÉT perzsa függőszőnyeg,
colofa, vászon, 37-es barna
szőnyeg bértár, első lépcső
gyékőpő, parafa talpjal,
teljesen jó állapotban eladó
II. e. II. ajtó 11-949

100 VOLTOS hárszárítógép
teljesen új eladó, Cim a ki-
adóban 11-780

SEMENS zenegép eladó, —
Cim a kiadóban 11-747

ELADÓ vasgőz sodrony-
szal, asztaltűzhely sürgősen
eladó, Megtekintendő Mester
utca 21, 10-12-ig, 11-766

ELADÓ egy jókarban lévő
konyhaszekrény, Eötvös-u.
51, szám 11-754

ELADÓ egy rekámi, 1 két-
ágú létra, Hajo-u. 4,
11-752

EGY 14 lóerős Máv, benzín-
motor daralával stb. együtt
eladó, Bethlen 65, 11-1032

ELADÓ modern házhozba,
konhabutor, kimerített cse-
repet nagyméretű cseré-
lek, Boszorményi-ut 2-e-nél
néző Miskolci-u. 8 Molnar
11-1033

EGY tizedes máza eladó,
Wessényi-u. 99, 11-1034

ASZTALI tűzhely eladó, —
Megtekinthető délután 3-6-ig
Eötvös 35, 11-1036

ELADÓ 2+1 lámpás Philips
Wadler 260 lámpákka
Pacsirta 26, 11-1038

INCOBACCERE (12)

KIMONDOTT finom szürke
nyergő barna női téllakabéri
valonnet adók, Budos-
utca 38 12-493

KATRÁNYPAPIRT négy,
méteres állványdeszkák,
készségszék, szerszámok
adók nagyméretű búserépet,
Bathányi-u. 22 szám háti
12-522

46 HOLD korrelással a va-
ros alati kiadó Rákóczi-u.
12, 12-769

KÉT jóhoz való szekér elcsé-
relhető kifüggesztésű állapot-
ban lévő egykötéses kony-
székkel, Diófa-u. 35, c.
Pozsonyi-ut mellett, 12-589

PRIMA asztali tűzhely, egy
javított guldőért elcsérelen-
dő, egy négyhónapos jerke-
cske eladó, Olajút, 26,
12-651

JÓ rádió adók elemiszertől,
Vezér I. osztályos tanító-
képző tankönyvekkel, Rák-
óczi 16, 12-768

BICIKLI kulcs, belső adók
elemiért, Kolcsy-u. 2,
12-685

TITZIFAT cserélek elemiért
vagy pénzért, Bihari-u. 12,
12-740

EGY új juhászbundát adók
elemiért, Kertmalom-u. 8,
12-602

FÉRFI téllakabát adók ma-
lacért, Csemete 10, 12-1025

JÓ állapotban lévő sportko-
csi, egy kosztim eladó, Kis-
hegyesi-ut 32, 12-602

VEGYES (13)

RÉSZEK kitermelése 1000
szál hatvanéves tolgfa a
Nagyocserén a fahordóvas-
útra rakhatón kiadó, Kossuth
utca 63 13-856

ABRÁNY Lajos tanítóé
felvilágosítást adhatók, Va-
sárnap, 12-3ig, Komáromi
Csillag 16, 13-760

DIÁKOT nagyobb utca-
lámpa elvételére eladók,
Könyök-utca 12, szám 13-800

TÉLJES ellátásra diákokat,
diákanyagot felvevők, Piac
utca 43, szám IV, em. 3,
13-517

SZŐLLŐTERMÉS egyholdas,
olcsón azonnal eladók, Kö-
nyök-u. 12, 13-499

TÉRÜL-ANKER Biztosítók
irodájukat Piac-u. 57, szám
alá helyezték, Üzletszerző
ket felvevők, 13-497

PIAC-U. közlemben lévő mo-
dernül berendezett helyisé-
gimet megosztaniam lehet-
nemül vendéglátó, vagy női
konfektóval, esetleg spa-
lis gyári lakattal 13-825
Cim a kiadóban, 13-825

IGASLOÉPT cserélek ter-
ményt, buzát, Nador-u. 10,
13-561

ELCSERELNEM budapesti
2 szobás hallos lakosomat
debreceni belvárosi hasonlóval,
Érdeklődni Timar-utca
27, 13-1002

ZONGORAT használásra ki-
adók Burgondia 18 Déltan
10 órákor Csathaly, 13-625

DIÁKLANYT ellátással ter-
ményzetbeni fizetésért felve-
vők, Péterfia-u. 4, IV. la-
kás 13-634

KEREMEM azt a gazdát, aki
nék esküje október óta On-
dórról elvezett, Tei onken-
te zubbony eladó Csoka-
utca 11, 13-643

DIÁKOKAT ellátásra termé-
szertől, Sinay Miklós-u.
38, Vénkert, 13-585

DIÁKLANYOKAT teljes el-
látásra természetbeni fizet-
téssel elfogadók, Varga-utca
38, 13-605

KISEBB diákok teljes el-
látásra elfogadók, Foriszbó-
sághoz közelműnkös leányt,
keresek, Eötvös-u. 84, szám,
13-650

DIÁK középiskolára leánykát
vagy képzést ellátásra elfo-
gadók, Cim: Kolcsy-u. 5,
13-601

KOZÉPISKOLÁS diákokat tel-
jes ellátásra felvevők, Kut-
y-utca 28, 13-679

MELASZ kapható csak a
mai napon, Hatvan-u. 32,
13-711

JOMENÉBELÜ iparhoz tár-
sult keresek, Cim Szappanos
utca 11 13-652

ELVÉSZETT barna lárcs,
benne Máv, aróképes, kerék-
pompával, mely Hegy-
úti Erőd névre szótott, —
Hecses megaladó 200 pengő
juttalom ellenében adják
le köcsvizszáloknál az állo-
máson, 13-646

DIÁKOK ellátását természet-
beniért vállalom, Perze-
lábbunda, női téllakabát,
csiztróka eladó, Loráffy 3,
13-584

ELCSERELNEM szoba kony-
hás lakosomat hasonlóval
nem mezeze, Rothermere 83,
12, III, 6 13-1049

KEREMEM egy Vagh Gyula-
né, kettő, két fűtővel,
votólakerekedő Parka-
Piac 75 13-1050

DIÁKOT teljes ellátásra el-
fogadók természetbeni fizet-
téssel, Balogh, Szechenyi 17,
I. ajtó 13-696

ABLAKÜVEG megbízásból
átadó, Cim a kiadóban
13-591

LOVÁL rendelkezék betar-
sulhatónak szemétfuvarozási
vállalatomhoz, Arany János
84, Keresztút 13-682

MEGLÉVŐ fuvarozási vállá-
lat létszék keres loval, sze-
kénytel 14 13-653

EGY vagy két kisebb diákok
teljes ellátással természet-
beni ellátásban elvállalók,
lekölközhet közél, Nap-u. 16,
13-975

TANULÓ lakókat és búkat
ellátásra vállal nyugodt, fa-
ltonzó Mezeza 7, 13-1027

VEGYES KERSELET (15)

TOLLAT, bört, gyapjút ve-
szek, József királyi hűbe-
gép 71 13-23

SOTÉT színi jó állapotban
lévő férfi szövetruhát ma-
gas árkra keresek, Honvéd
temető u. 6 13-615

MOSOTT rongyot vezt ja-
punk nyomdája

Benzint minden mennyi-
ségben veszünk, Tiszántúli
Könyv- és Lapkiadó Rt. Jo-
zsef kir. herceg-u. 1, „Deb-
roczyn” nyomda, 61-1287

BORSZÓLOT 2 éves gyökér-
szek keresek 15.000 darabot
dezi szállításra, Aranján-
tókát a fajta, ar, mennyi-
ség jellesei a kiadóhívatal
penztárába kérem leadni,
13-735v

EZUSTNYULAT veszek, —
Piac-utca 38, szám, I. em.
I. ajtó 13-843

ORÁKAT, aranyat, ezüstöt,
brillánatot veszek, Schiff-
man, Hatvan-u. 6,
13-1217-95

ZSIRI vagy 16 árat fizetek
10 kg-os bitenesthető mer-
legért, Víztorony, Kéz-
sír herceg 13, 13-449

ZONGORA angol, francia,
olasz nyelvoktatás gyors
módszer, utányos ár, Kiva-
natra huzhoz mezegek, Piac
utca 75, Papp Vilmos,
13-689

KERESKEDŐKNEK ipar-
osokhoz orosz tananyag,
írás, olvasás, társalgás,
Árpád-tér 45, Ugyanott bal,
lonkerékpár eladó, 13-735

STEEK díjelt elloptak a
DV 3530-as HP bilogézt és
két) egy szürke rakodó kap-
tár, német, Nyomtatás-
magas jutalomban részelt,
Szechenyi-u. 8, keresztút-
pület, 13-735

MALACOT vagy haags ko-
cát felez tartásra vállalkó,
Sztotyori-u. 17, Onca-ház,
13-741

NEM kell utaznia ügyvit
Pesten vagy vidéken elemi-
zem, Rákóczi 16, 13-769

DIÁKLANYOKAT elemiszertől,
teljes ellátásra elfoga-
dók, Blaháne-u. 8, f. 2, 13-589

ELLOPTAK egy piros néi
kancsóval, HP bilogézt és
DV 3530-as Nyomtatógézt
jutalomban részelt, Jelente-
ni az orosz parancsnokra,
Kiss Sándor 243, sz. rend-
őrnek, 13-780

TISZTVISELŐ család két
felöltő diákok köztára és la-
kásra elfogadók, Varga-u. 7,
13-774

FIZIKAI intézethez közél
kétvezetős eszdes lakást
keresek, Főzsell, természet,
benit veszek, Egyetem-i hall-
gató jelölgere, 13-370

EGY vagy két diákok ter-
ményzetbeni ellátásra elfoga-
dók, Iparos család, Könyök-
utca 12, szám 13-1051

BETÁRSULNEK 250.000-
300.000 Püg jól jövedelmű
üzlethez, Leveleket Jövedel-
mező jelölgere a kiadókba,
13-1039

VEGYES AJANLAT (14)

MOZAIKLAPOK, abolitome-
zek fűrészporgózáccal kap-
ható a Debreceni Műgyár-
nál, Föld-u. 2, 14-345-827

RUHAZATI anyagok, bak-
kancsok, papucsok, ocska ál-
lopotban kaphatók, Cegléd-
utca 71, 14-809

TYUKSZEMET vág a Bika
udvarban Papp Sándorné,
14-815

KERÉKPÁR kerékpárzárak
nagy választékban, Varro-
gép javítás és eladás Kar-
sanyi, Magos György-ter,
9, szám 14-522,925

REKÁMÉK, fotelek kapha-
tók, Major kárpitoknál, Pé-
terfia 26, 14-561

TOLLAT, nyersbort, gyap-
jút veszek és eladók, kilon-
ként is, Pest-u. 1, szám,
an u. sarok, Szathmar,
14-814

NOI kalapzatolomát,
Gyongyvirág-u. 4, alól Ge-
repe-s-u. 10, alól helyzet
al, Kérem veivim partióga-
sát, Mezőtárs Róza női ka-
lappos, 14-1764

ELADÓ tetőfedéshez prima
vasscsapó kőtökét, koteláru,
vilámpafémrud, kapcsoló-
láblak, csigák, foglalatok,
szekerekkel, gépszavak,
Simonffy-utca 57, szám,
14-821

BŐGT VÉGI Lengylobundát,
bőkesztést javít, aladók,
szűcs munkát vállal, Rákó-
czi Mihály szűcs mester,
(volt színházjárat) Piac-u.
58, I. em., 14-617

NAGYCSEREP, pala papír,
tégla, átlók, szarufák elá-
dók, Tetőfedést anyaggyál
vállal Tokó Bálint-u. 12,
14-627

FELTÁRSULNEK felvevők,
szabni, varni tanít Papp
Modellezélen Szent Anna-u.
12, III, 6 14-621

TÉNGERIDARA kapható,
David malom, Kishegyesi-
utca 11 14-577

EZÜST beváltás, tört ezüst,
érem, ezüstbetűt, Engel,
László ákcszerésnél, Be-
nyás árúházaiban 14-726

KONYHABERENDEZÉSEK
fényezett hámas szekrény,
igasztal eladók, Bodnar
asztalos, Csapo 14, 14-759

VEGYES KERSELET (15)

TOLLAT, bört, gyapjút ve-
szek, József királyi hűbe-
gép 71 13-23

SOTÉT színi jó állapotban
lévő férfi szövetruhát ma-
gas árkra keresek, Honvéd
temető u. 6 13-615

MOSOTT rongyot vezt ja-
punk nyomdája

Benzint minden mennyi-
ségben veszünk, Tiszántúli
Könyv- és Lapkiadó Rt. Jo-
zsef kir. herceg-u. 1, „Deb-
roczyn” nyomda, 61-1287

BORSZÓLOT 2 éves gyökér-
szek keresek 15.000 darabot
dezi szállításra, Aranján-
tókát a fajta, ar, mennyi-
ség jellesei a kiadóhívatal
penztárába kérem leadni,
13-735v

EZUSTNYULAT veszek, —
Piac-utca 38, szám, I. em.
I. ajtó 13-843

ORÁKAT, aranyat, ezüstöt,
brillánatot veszek, Schiff-
man, Hatvan-u. 6,
13-1217-95

ZSIRI vagy 16 árat fizetek
10 kg-os bitenesthető mer-
legért, Víztorony, Kéz-
sír herceg 13, 13-449

ZONGORA angol, francia,
olasz nyelvoktatás gyors
módszer, utányos ár, Kiva-
natra huzhoz mezegek, Piac
utca 75, Papp Vilmos,
13-689

KERESKEDŐKNEK ipar-
osokhoz orosz tananyag,
írás, olvasás, társalgás,
Árpád-tér 45, Ugyanott bal,
lonkerékpár eladó, 13-735

STEEK díjelt elloptak a
DV 3530-as HP bilogézt és
két) egy szürke rakodó kap-
tár, német, Nyomtatás-
magas jutalomban részelt,
Szechenyi-u. 8, keresztút-
pület, 13-735

MALACOT vagy haags ko-
cát felez tartásra vállalkó,
Sztotyori-u. 17, Onca-ház,
13-741

NEM kell utaznia ügyvit
Pesten vagy vidéken elemi-
zem, Rákóczi 16, 13-769

DIÁKLANYOKAT elemiszertől,
teljes ellátásra elfoga-
dók, Blaháne-u. 8, f. 2, 13-589

ELLOPTAK egy piros néi
kancsóval, HP bilogézt és
DV 3530-as Nyomtatógézt
jutalomban részelt, Jelente-
ni az orosz parancsnokra,
Kiss Sándor 243, sz. rend-
őrnek, 13-780

TISZTVISELŐ család két
felöltő diákok köztára és la-
kásra elfogadók, Varga-u. 7,
13-774

FIZIKAI intézethez közél
kétvezetős eszdes lakást
keresek, Főzsell, természet,
benit veszek, Egyetem-i hall-
gató jelölgere, 13-370

EGY vagy két diákok ter-
ményzetbeni ellátásra elfoga-
dók, Iparos család, Könyök-
utca 12, szám 13-1051

BETÁRSULNEK 250.000-
300.000 Püg jól jövedelmű
üzlethez, Leveleket Jövedel-
mező jelölgere a kiadókba,
13-1039

VEGYES AJANLAT (14)

MOZAIKLAPOK, abolitome-
zek fűrészporgózáccal kap-
ható a Debreceni Műgyár-
nál, Föld-u. 2, 14-345-827

RUHAZATI anyagok, bak-
kancsok, papucsok, ocska ál-
lopotban kaphatók, Cegléd-
utca 71, 14-809

TYUKSZEMET vág a Bika
udvarban Papp Sándorné,
14-815

KERÉKPÁR kerékpárzárak
nagy választékban, Varro-
gép javítás és eladás Kar-
sanyi, Magos György-ter,
9, szám 14-522,925

REKÁMÉK, fotelek kapha-
tók, Major kárpitoknál, Pé-
terfia 26, 14-561

TOLLAT, nyersbort, gyap-
jút veszek és eladók, kilon-
ként is, Pest-u. 1, szám,
an u. sarok, Szathmar,
14-814

NOI kalapzatolomát,
Gyongyvirág-u. 4, alól Ge-
repe-s-u. 10, alól helyzet
al, Kérem veivim partióga-
sát, Mezőtárs Róza női ka-
lappos, 14-1764

ELADÓ tetőfedéshez prima
vasscsapó kőtökét, koteláru,
vilámpafémrud, kapcsoló-
láblak, csigák, foglalatok,
szekerekkel, gépszavak,
Simonffy-utca 57, szám,
14-821

BŐGT VÉGI Lengylobundát,
bőkesztést javít, aladók,
szűcs munkát vállal, Rákó-
czi Mihály szűcs mester,
(volt színházjárat) Piac-u.
58, I. em., 14-617

NAGYCSEREP, pala papír,
tégla, átlók, szarufák elá-
dók, Tetőfedést anyaggyál
vállal Tokó Bálint-u. 12,
14-627

FELTÁRSULNEK felvevők,
szabni, varni tanít Papp
Modellezélen Szent Anna-u.
12, III, 6 14-621

TÉNGERIDARA kapható,
David malom, Kishegyesi-
utca 11 14-577

EZÜST beváltás, tört ezüst,
érem, ezüstbetűt, Engel,
László ákcszerésnél, Be-
nyás árúházaiban 14-726

KONYHABERENDEZÉSEK
fényezett hámas szekrény,
igasztal eladók, Bodnar
asztalos, Csapo 14, 14-759

VEGYES KERSELET (15)

TOLLAT, bört, gyapjút ve-
szek, József királyi hűbe-
gép 71 13-23

SOTÉT színi jó állapotban
lévő férfi szövetruhát ma-
gas árkra keresek, Honvéd
temető u. 6 13-615

MOSOTT rongyot vezt ja-
punk nyomdája

Benzint minden mennyi-
ségben veszünk, Tiszántúli
Könyv- és Lapkiadó Rt. Jo-
zsef kir. herceg-u. 1, „Deb-
roczyn” nyomda, 61-1287

BORSZÓLOT 2 éves gyökér-
szek keresek 15.000 darabot
dezi szállításra, Aranján-
tókát a fajta, ar, mennyi-
ség jellesei a kiadóhívatal
penztárába kérem leadni,
13-735v

EZUSTNYULAT veszek, —
Piac-utca 38, szám, I. em.
I. ajtó 13-843

ORÁKAT, aranyat, ezüstöt,
brillánatot veszek, Schiff-
man, Hatvan-u. 6,
13-1217-95

ZSIRI vagy 16 árat fizetek
10 kg-os bitenesthető mer-
legért, Víztorony, Kéz-
sír herceg 13, 13-449

ZONGORA angol, francia,
olasz nyelvoktatás gyors
módszer, utányos ár, Kiva-
natra huzhoz mezegek, Piac
utca 75, Papp Vilmos,
13-689

KERESKEDŐKNEK ipar-
osokhoz orosz tananyag,
írás, olvasás, társalgás,
Árpád-tér 45, Ugyanott bal,
lonkerékpár eladó, 13-735

STEEK díjelt elloptak a
DV 3530-as HP bilogézt és
két) egy szürke rakodó kap-
tár, német, Nyomtatás-
magas jutalomban részelt,
Szechenyi-u. 8, keresztút-
pület, 13-735

MALACOT vagy haags ko-
cát felez tartásra vállalkó,
Sztotyori-u. 17, Onca-ház,
13-741

NEM kell utaznia ügyvit
Pesten vagy vidéken elemi-
zem, Rákóczi 16, 13-769

DIÁKLANYOKAT elemiszertől,
teljes ellátásra elfoga-
dók, Blaháne-u. 8, f. 2, 13-589

ELLOPTAK egy piros néi
kancsóval, HP bilogézt és
DV 3530-as Nyomtatógézt
jutalomban részelt, Jelente-
ni az orosz parancsnokra,
Kiss Sándor 243, sz. rend-
őrnek, 13-780

TISZTVISELŐ család két
felöltő diákok köztára és la-
kásra elfogadók, Varga-u. 7,
13-774

FIZIKAI intézethez közél
kétvezetős eszdes lakást
keresek, Főzsell, természet,
benit veszek, Egyetem-i hall-
gató jelölgere, 13-370

EGY vagy két diákok ter-
ményzetbeni ellátásra elfoga-
dók, Iparos család, Könyök-
utca 12, szám 13-1051

BETÁRSULNEK 250.000-
300.000 Püg jól jövedelmű
üzlethez, Leveleket Jövedel-
mező jelölgere a kiadókba,
13-1039

VEGYES AJANLAT (14)

MOZAIKLAPOK, abolitome-
zek fűrészporgózáccal kap-
ható a Debreceni Műgyár-
nál, Föld-u. 2, 14-345-827

RUHAZATI anyagok, bak-
kancsok, papucsok, ocska ál-
lopotban kaphatók, Cegléd-
utca 71, 14-809

TYUKSZEMET vág a Bika
udvarban Papp Sándorné,
14-815

KERÉKPÁR kerékpárzárak
nagy választékban, Varro-
gép javítás és eladás Kar-
sanyi, Magos György-ter,
9, szám 14-522,925

REKÁMÉK, fotelek kapha-
tók, Major kárpitoknál, Pé-
terfia 26, 14-561

TOLLAT, nyersbort, gyap-
jút veszek és eladók, kilon-
ként is, Pest-u. 1, szám,
an u. sarok, Szathmar,
14-814

NOI kalapzatolomát,
Gyongyvirág-u. 4, alól Ge-
repe-s-u. 10, alól helyzet
al, Kérem veivim partióga-
sát, Mezőtárs Róza női ka-
lappos, 14-1764

ELADÓ tetőfedéshez prima
vasscsapó kőtökét, koteláru,
vilámpafémrud, kapcsoló-
láblak, csigák, foglalatok,
szekerekkel, gépszavak,
Simonffy-utca 57, szám,
14-821

BŐGT VÉGI Lengylobundát,
bőkesztést javít, aladók,
szűcs munkát vállal, Rákó-
czi Mihály szűcs mester,
(volt színházjárat) Piac-u.
58, I. em., 14-617

NAGYCSEREP, pala papír,
tégla, átlók, szarufák elá-
dók, Tetőfedést anyaggyál
vállal Tokó Bálint-u. 12,
14-627

FELTÁRSULNEK felvevők,
szabni, varni tanít Papp
Modellezélen Szent Anna-u.
12, III, 6 14-621

TÉNGERIDARA kapható,
David malom, Kishegyesi-
utca 11 14-577

EZÜST beváltás, tört ezüst,
érem, ezüstbetűt, Engel,
László ákcszerésnél, Be-
nyás árúházaiban 14-726

KONYHABERENDEZÉSEK
fényezett hámas szekrény,
igasztal eladók, Bodnar
asztalos, Csapo 14, 14-759

VEGYES KERSELET (15)

TOLLAT, bört, gyapjút ve-
szek, József királyi hűbe-
gép 71 13-23

SOTÉT színi jó állapotban
lévő férfi szövetruhát ma-
gas árkra keresek, Honvéd
temető u. 6 13-615

MOSOTT rongyot vezt ja-
punk nyomdája

Benzint minden mennyi-
ségben veszünk, Tiszántúli
Könyv- és Lapkiadó Rt. Jo-
zsef kir. herceg-u. 1, „Deb-
roczyn” nyomda, 61-1287

BORSZÓLOT 2 éves gyökér-
szek keresek 15.000 darabot
dezi szállításra, Aranján-
tókát a fajta, ar, mennyi-
ség jellesei a kiadóhívatal
penztárába kérem leadni,
13-735v

EZUSTNYULAT veszek, —
Piac-utca 38, szám, I. em.
I. ajtó 13-843

ORÁKAT, aranyat, ezüstöt,
brillánatot veszek, Schiff-
man, Hatvan-u. 6,
13-1217-95

ZSIRI vagy 16 árat fizetek
10 kg-os bitenesthető mer-
legért, Víztorony, Kéz-
sír herceg 13, 13-449

ZONGORA angol, francia,
olasz nyelvoktatás gyors
módszer, utányos ár, Kiva-
natra huzhoz mezegek, Piac
utca 75, Papp Vilmos,
13-689

KERESKEDŐKNEK ipar-
osokhoz orosz tananyag,
írás, olvasás, társalgás,
Árpád-tér 45, Ugyanott bal,
lonkerékpár eladó, 13-735

STEEK díjelt elloptak a
DV 3530-as HP bilogézt és
két) egy sz